Argentinae - 1492

Inc 79

ṽns

ibierp xxiij. Cui pus respondet. qm audiat. Fultu se cu d̃mostrar
et cõfussione dignum

Gregorio

Q[ui] aliis dñj loquitur prius studeat qr uiuat et post ex
actu colligat q̃ et qliter dicat. c xxxix ecc. Q ue i
manu ht alia ... i manu hemus q ope iplemus.
et talia dbemus p̃dicare aliis.

Item.

Bona oratio ẽ uerbi afirmatio. mala n. oratio ifirmatio
ẽ uerbi. fidelis agit cu illo q. q̃ p̃sunt credere se ondat
qz idem ope implet.

Aḡtinus

In quo aliis iudicanc te ipē adempnas. it i lib. [?]. Bn
loqui et male uiuere. nihil aliud ẽ qz se sua uoce
adempnare. talis sibi ȯdicat et se ipm ofendit.

Aḡiius

Illi soli de deo loqui dulciter nouerut. qui eu cordis
uisceribz dilexerunt.

Ḡgori.

Cui uita despicitur necesse ẽ ut eius p̃dicatio ẽtemp nat
ipa et uitas suspecta reditur hoibz.

piibiarp i.

Dñs dat sapientiam et ex ore eius prudintia et sãentia.

ecc. i.

Ois sapientia a dño deo est.

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

Ho de abstinentia Cibi et potus aut add

Pelicanus auis quedam dr ee cui magnitudo e ad mulieris
qntitate senix solitaria et i solitudine moratur qntate
abstinetie est ut sic alie aues saturitate. Ita ipsa
ieiuniis delectet. talis auis fuit autem talis paul
et ylarion talis bts bndict qui ddette ieiunium.
que uita abstinentia fuit de talib m et dns ad Job
loquit dices Qis dimisit onagru liberu et uincula
eius qs soluit. Cui dedi i solitudine domu et tab
nacula i tra salsuginis. Contempnit multitudinem
Ciuitatis clamore exactoris no audit. Circumspicit
motes pascue sue et uirentia quq pquirit. Quo
dd p pellicanu et dns p onagru significat. et sit at
onager asinus siluester unde qz a solitudine recedens
et propria utens libertate. occidi quidez pot sz domari
oio no pot. P asinu ergo qui stultu aial est. illi
intelliguntur de qbus ait apls. Que stulta sut mudi
elegit ds ut pdat sapientia. et ifirma mudi elegit
ut ofundat fortia et ea que n sut ut ea q sut de
strueret homies nanqz huius mudi qsi asinos et stulta
aialia hos uiros clarissimos et deo amabiles deputabat
qui dimissis seculi uoluptatibz i solitudine habitantes
no qsi homines sz qsi iumenta et bruta aialia uiuere
uidebantur mudi et sine tecto frigus et calore die noctuqz
patiebantur ab o. qz solitudine liberi et uiciorum oium
atqz carnalium concupiscentiarum uinculis absoluti per

solitudine vagabantur cantantes et iubilantes et soli
contemplationi vacantes Et hoc est quod dominus ait quibus dedi
in solitudine domum et tabernacula in terra salsuginis.
et isti qui contempserunt multitudinem civitatis qui
mundo mortui soli deo placere desiderant Et

Liber meditationum beati Bernardi.

mente iam inter angelos quiescentes hominum conversationes
non appetunt Dicentes cum apostolo nostra conversatio in celis est
Clamores autem exactoris non audiunt quia non ventri
sed spiritui serviunt Iste exactor venter noster est cui nisi
debitam annonam cotidie persolvamus quasi impius exactor
nos torquere et cruciare non cessat Canis improbus
non est ut tota nostra substantia vix ei sufficere possit
Illi tamen ei non obediunt quia parvo cibo refecti eius
clamores et tortiones sic patiuntur quasi eos non sentiant

Quibus peccatur in gula versus
Pre propere laute nimis ardenter studiose.

Qui non assuescit virtuti dum iuvenescit
Vitio nescit discedere quando senescit

Ad laudem S. trinitatis.

Principis eterni sex florida mater et alta.
Sanguine purpureo qui horrida facta luit.
Fer precor egroto febris merore soluto
Gratis opem pariter crimina pelle mea.
Quarta en lux rediit cordis qua litora tundit.
Flama latens gelida menbra calore ferit.

Copia litterarum Cardinalis Nerensis directarum Abbati et domino S. Religionis Montis Oliveti.

Innocentius divina providentia pp. octavus ad intercessionem nostram diebus superioribus vive vocis oraculo superpetitum concessit vobis et singulis abbatibus prioribus vicariis offitialibus monachis professis noviciis et oblatis omnium monasteriorum et aliorum religiosorum locorum totius religionis vestre ubique consistentium pro tempore existentibus penitentibus et confessis ut visitantes qualibet die per totum anni circulum unum altare quod ipsi duxerint eligendum et quinquies orationes dominicam et totiens salutationem angelicam et preter hoc si litterati fuerint orationem Deus omnium fidelium pastor devote flexis genibus dicentes omnes et singulas indulgentias et remissiones peccatorum consequantur quas visitantes personaliter unam ex ecclesiis urbis in qua maiores indulgentias eadem die fuerint etiam si plenarie forent consequerentur. Et ita per presentes fidem facimus vobis et atestamur.

A tergo Ardicinus tituli Sanctorum Io. et Pauli Sancte Romane ecclesie Presbiter Cardinalis Alerensis.

¶Annotatio capitulorũ libri meditationũ
beati Bernardi:cum eorum que in ipſis me
ditanda traduntur ſummaria expoſitione.

¶Quomodo homo ad dei imaginē factus:
p cognitionē interioris hoīs in memoriam.
cognitionē:⁊ dilectionē dei valeat puenire.
⁊ ita ipſe in deo ⁊ deus in eo requieſcere. Ca.i.
¶De reprehenſione noſtri qui deum in ex
terioribus querimus cum ſit in nobis, ſaltē
p fidē. Et quomodo in mente noſtra imago
diuine trinitatis repiatur ſm memoriā:intel
ligentiā ⁊ voluntatem: quomodo etiā p iſta
pri ⁊ filio ⁊ ſpirituiſancto aſſimilemur. Ca.ij.
¶De miſeria exterioris hoīs quātū ad ei⁹
originem: conceptionē:natiuitatem:mortē: ⁊
ante diſtrictum iudicē preſentationē. Ca.iij.
¶De querulatiōe ſuper venturo die iudicij
in quo libri conſcientiarū aperiētur:⁊ oīa ſcelera
cōmiſſa cunctis manifeſtabuntur. Ca.iiij.
¶Quod deus tāto diſtrictius iudicet:quāto
diutius negligentes ad emēdationē expectat:
⁊ de redargutiōe noſtri q tādiu hic viuere de
ſideramus:vbi mala quotidie creſcūt: ⁊ hora
mortis ignoratur. De formidoloſa quoq; ac
doloroſa anime a corpore ſeparatione ⁊ ante
tribunal iudicis pductiōe:multiſq; cauſis timo

rē horrorē atqʒ dolorē aggrauātibus. Ca.v.
¶ De dignitate anime ⁊ eius cuʒ carne propter ꝙ ſuperius cōmemorata patitur tanta ſocietate eiuſdemqʒ carnis miſerijs ac vilitate. per quā ⁊ homo vanitati ſimilis ⁊ vilis factus eſt. De ſuperbie quoqʒ repreſſiōe ⁊ hominis reprehenſione obhoc ꝙ carnem preponit anime. que tante precioſitatis eſt vt non niſi ſanguine chriſti redimi potuerit. pro q̄ ⁊ chriſtus animam ſuaʒ dedit ⁊ ſe occidi pmiſit. Ca.vi.
¶ De admonitione hominis. vt agnoſcens ꝙ nobilis ſit anima pro qua chriſtus tāta paſſus eſt. etiaʒ ſeipſuʒ affligat. neqʒ attendat qd caro ſed quid ſpiritus poſcat. Et de excuſationis eius efficaciſſima confutatione per aliorū exemplum. mortis certificationem. eternorūqʒ ſuppliciorum ⁊ cruciatuum cōminationeʒ. cū ſummaria illoꝝ explicatione. Ca.vij.
De ſūmaria ac dulciſſima eternoꝝ pmioꝝ expoſitōe. vt p hec ſaltē a deſiderijs carnis retrahamur. ⁊ ad amorē celeſtiū. vbi ſpūs ppetuo letari ac ſaciari pōt inuitemur. Capi.viij.
¶ De queſtiōe. Quis ad predicta premia cōſequenda ſit idoneus. ac reſponſiōe affirmāte ꝙ ad hec habiles ſint verus penitēs. Bonus obediēs. amabilis ſocius. ⁊ fidelis ſeruus. cū ſinguloꝝ deſcriptione ⁊ explanatiōe. Ca.ix.

¶ De curioſa proprie vite exploratiõe ꝛ per
quotidianaꝫ diſcuſſionem examinatione: mo
diqꝫ diſcutiendi traditione. Et ad mutuaꝫ in
orationibus cõmemorationem habendam ex
hortatione atqꝫ perſuaſione. Capitulꝫ. x.

¶ Quomodo intrans eccleſiã ad orandꝫ ſi
ue pſallendum ſe preparare deũqꝫ laudare ꝛ
glorificare debeat. Et ꝙ ſupernis ciuibus ni-
hil magis ſpectare libeat. Nec aliquid ſum-
mo regi iocundius exhiberi poſſit. Ca. xi.

¶ Quantam curam ꝛ ſollicitudineꝫ ſuperni
ciues de nobis habeant: quanto ve deſiderio
aduentum noſtrꝫ expectent. Quodqꝫ nobis
ad eos feſtinandꝫ atqꝫ currendꝫ ſit: cū nõ
ſolum ipſi: ſed ꝛ creator eorum pater ꝛ filius ꝛ
ſpirituſſanctus: totaqꝫ celeſtis curia nos expe
ctet: in qua cum magna leticia ſuſcipietur qui
cumqꝫ iugi oratione ꝛ aſſidua cogitatione in il
la conuerſatur. Capitulum. xij.

¶ Quõ vbiqꝫ ꝛ frequenter ſit orandum: ac de
effectu orationis noſtre. Quõ etiam ſemper ꝛ
vbiqꝫ de deo ſit cogitandꝫ ꝛ in corde noſtro
cenaculum chriſto exhibendꝫ: nobiſqꝫ ipſis
velut templum dei vtendum: quem ꝛ ſemper
ante oculos habere ꝛ ĩ omnibus que agimus
preſenteꝫ eẽ debemus agnoſcere. Ca. xiij.

¶ De cautela atqꝫ cuſtodia nobis neceſſaria

ne deuz offendamus qui ſemper ⁊ vbiqꝫ pre‑
ſens: cuncta que facimus cernit: cuꝫ quo ⁊ nos
ſemꝑ ſecuri ſumus contra inſidias diaboli: eo
ꝙ non deſerit ſperantes in ſe: niſi prior deſe‑
ratur. Quomodo etiam cor per cuius diſtra
ctionem deus deſeritur: ſit cuſtodiendum at‑
qꝫ mundandum. Capitulum. xiiij.

De increpatione ⁊ accuſatione ſuijpſius ꝓ
pter predictorū omiſſioneꝫ ⁊ negligentiā: ma
ioreꝗꝫ dilectioneꝫ lectionis ꝙ orationis. De
inſanie quoqꝫ noſtre deteſtatione: dum cum
domino maieſtatis in oratione loquentes. au
res ab ipſo auertimus. Capitulum. xv.

De cordis mutabilitate: inſtabilitate: ingr
tudine ⁊ vanitate: ac de ſalubri ꝑ diligentē diſ
cuſſionem: fragilitatiſqꝫ ſue cognitioneꝫ atqꝫ
veram confeſſionem remedio. Capi. xvi.

De recognitione negligentiaꝝ ⁊ defectuū
cōmiſſoꝝ circa ea que ad veraꝫ ac debitaꝫ cō‑
feſſioneꝫ exiguntur. Et ꝙ nō ſufficiat ſoli deo
confiteri: quinimmo valde conueniens ſalu‑
berrimumqꝫ ſit vt ſacerdoti peccata per con‑
feſſionem aperiantur. Capitulum. xvij.

De multimoda ſuijpſius accuſatione: per
peccatorum ⁊ vitiorum in tota vita ſua perpe
tratorum enarrationem. Capitulum. xviij.

De ſpe impetrande venie propter peccati

cognitionem:ꝛ ob id amplioꝛi ſuiipſius accuſatione.diſcuſſiōe ꝛ repꝛehenſiōe. Ca.xix.

De diuini adiutoꝛij inuocatiōe ꝓpter trium pꝛincipalium inimicoꝛum: coꝛpoꝛis videlicet.mundi ac diaboli circōdationez.Ca.xx.

De querela ſuper bellis temptamentis ac periculis vndiqꝫ occurentibus. De pꝛopꝛijs etiam vniuſcuiuſqꝫ pꝛemiſſoꝛum inimicoꝛum ſuggeſtionibus:ſingularum quoqꝫ diſcretione:ꝛ diabolicarum ſuperatione. Capi.xxi.

De varia illoꝛum inimicoꝛum impugnatione.ſingulariqꝫ diaboli in adiutoꝛio carnis confidentia atqꝫ eiuſdem cum illo federatione.ꝛ de grandi impugnationis illoꝛum periculo. Capitulum.xxij.

De ereptione inimicoꝛuꝫ petitione.viteqꝫ emendande pꝛomiſſione. Et vt ad illam vitam feſtinemus eamqꝫ amemus.vbi ſumma felicitas ꝛ omnium deſiderabilium inexplicabilis abundantia.nullaqꝫ miſeria:ac cunctorum contriſtabilium ininterruptibilis ꝛ perpetua abſentia : conſolatoꝛia pulcherrimaqꝫ exhoꝛtatione. Capitulum.xxiij.

De repꝛehenſione hominis hic theuſarizantis. De malicia quoqꝫ: nequicia ꝛ impugnatione veteris hominis aduerſus nouum. atqꝫ illius per debitam penam digna caſtiga

tione. Capitulum.xxiiij.

¶ De ingẽti pietatis ac miſericordie chriſti ⁊ dei erga hominem cõmendatione. ⁊ vt opera detur interne lectioni ad ſuipſius cognitionem. dei delictionem. inimicorum ſuperationem atq; eterne felicitatis conſecutionem. finali admonitione ⁊ libri ꝯcluſione. Ca.xxv.

Finis.

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

Melliflui doctoris beati Bernardi abbatis ſaluberrimus liber meditationum: feliciter incipit.

¶ Quomodo homo ad dei imaginē factus: per cognitionez interioris hominis in memoriam: cognitionem: ⁊ dilectionem dei valeat peruenire: ⁊ ita ipſe in deo ⁊ deus in eo requieſcere: Capitulum Primum.

Multi multa ſciunt: ⁊ ſeipſos neſciunt: alios inſpiciūt: ⁊ ſemetipſos deſerunt: deum querunt per iſta exteriora deſerentes interiora ſua: qbus interior eſt deus: Idcirco ab exterioribus redeam ad interiora: ⁊ ab inferioribus ad ſuperiora aſcendam: vt poſſim cognoſcere vnde venio: aut q̄ vado: quid ſim ⁊ vnde ſim: ⁊ ita per cognitionem mei valeam peruenire ad cognitionem dei. Quanto nāqz in cognitione mei proficio tanto ad cognitionez dei accedo. Secundūz interiorem hominem tria in mente mea inuenio: per que deum recolo: ꝯſpicio ⁊ ꝯcupiſco. Sunt autez hec tria: memoria: intelligentia: ⁊ voluntas ſiue amor. Per memoriaz remi-

niſcor. Per intelligentiaʒ intueor. Per vo luntateʒ amplector. Cum dei reminiſcor: in memoria mea eum inuenio: ⁊ in ea de eo ⁊ in eo delector: ſʒ ꝙ ipſe mihi donare dignatur. Intelligentia intueor quid ſit ipſe deus in ſe ipſo: quid in angelis: quid in ſanctis: quid in creaturis: ⁊ quid in hominibus. In ſeipſo eſt incomprehenſibilis vel eternus: qꝛ principiū ⁊ finis. Principium ſine principio: finis ſine fine. Ex hinc intelligo ꝙ incomprehenſibilis ſit deus: quoniam meipſuʒ intelligere nō poſ ſum quem ipſe fecit. In angelis eſt deſidera bilis: qꝛ in eum deſiderant angeli proſpicere. In ſanctis eſt delectabilis: qꝛ in eo aſſidue fe lices letantur. In creaturis eſt admirabilis: qꝛ omnia potenter creat: ſapienter gubernat ⁊ benigne diſpenſat. In hominibus eſt ama bilis: quia eorum deus eſt: ⁊ ipſi ſunt populus eius. Ipſe enim in eis habitat tāꝙ in templo ſuo: ⁊ ipſi ſunt templum eius. Non dedigna tur ſingulos neqʒ vniuerſos. Quiſquis eius meminit eūqʒ intelligit ac diligit: cuʒ illo eſt.

Diligere debemus eum: quoniam ipſe pri or dilexit nos: ⁊ ad imaginem ⁊ ſimilitudineʒ ſuam nos plaſmauit: Quod nulli alij creatu re donare voluit. Ad imaginem dei facti ſu mus: hoc eſt ad intellectum ⁊ noticiam filij: p

quem intelligimus ꝛ cognoſcimus patrem: ꝛ acceſſum habemus ad eum. Tanta cognatio eſt inter nos ꝛ dei filiuꝫ: ꝙ ipſe imago dei eſt: ꝛ nos ad imaginem eius facti ſumus: Quam cognationem etiam ipſa ſimilitudo teſtatur: q̃niam non ſolum ad imaginem: ſed etiaꝫ ad ſimilitudinē ei⁹ facti ſum⁹. Oportet itaqꝫ id quod ad imaginem ꝯditum eſt cum imagine ꝯuenire: ꝛ non inuacuuꝫ nomen imaginis participare. Repreſentemus ergo in nobis ſimilitudinem in appetitu pacis: in amore caritatis: in intuitu veritatis. Teneamus cuꝫ in memoria: portemus in ꝯſcientia ꝛ vbiqꝫ preſentem veneremur. Mens ſiquidem noſtra eo ipſo eius imago eſt: quo eius capax eſt: eiuſqꝫ particeps eſſe poteſt. Non ꝓpterea eius imago ē qꝛ ſui meminit mens ſeqꝫ intelligit ac diligit: ſed qꝛ poteſt meminiſſe: intelligere ac diligere eum a quo eſt facta. Quid enim facit ſapientia ipſa facit. Nihil enim tam ſimile eſt illi ſumme ſapientie q̃ mens rationalis: que per memoriam: intelligentiam ac voluntateꝫ in illa trinitate ineffabili conſiſtit. Conſiſtere autem in illa non poteſt: niſi eius meminerit: eumqꝫ intelligat ac diligat. Meminerit itaqꝫ dei ſui ad cuius imaginem facta eſt: eum intelligat: diligat atqꝫ colat cuꝫ q̄ ſemper poteſt

eſſe beata. Beata ſiquidem anima apud q̄
deus regē inuenit in tabernaculo requieſcit.
Beata.n.q̄ dicere poteſt: Qui creauit me
requieuit in tabernaculo meo. Negare ſiqui-
dem ei requiem celi non poterit.

¶ De reprehenſione noſtri qui deum in ex-
terioribus querimus: cum ſit in nobis ſaltem
per fidem: Et quomodo in mente noſtra ima
go diuine trinitatis reperiatur ſm memoriā
intelligentiā: et voluntatē quō etiā p iſta pa
tri et filio et ſpirituiſancto aſſimilemur. Ca.ij.

Ur ergo nos deſerimus: et in iſtis ex-
c teriorib⁹ deū querimus: q apud nos
eſt ſi nos apud eū eſſe velimus? Re
uera nobiſcū eſt et in nobis: ſed adhuc p fidē
donec mereamur videre p ſpeciē. Nouim⁹
inqt apl's xp̄m habitare p fidem in cordibus
nr̄is: qr xp̄s in fide: fides in mēte: mens in cor
de: cor in pectore. Per fidem recolo deū
creatorē: adoro redemptorē: expecto ſaluato
rē. Credo videre in oībus creaturis hīc in
meipſo: et qd̄ his oībus ineffabilius atq; iocū
dius et beatius eſt cognoſcere in ſeipſo. Pa-
trē nanq; et filiū cū ſanctoſpū cognoſcere vi
ta eterna ē: beatitudo pfecta: ſūma voluptas.
Oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in
cor hois aſcēdit: quāta claritas: q̄ta ſuauitas:

ꝛ quãta iocũditas maneat nos in illa viſione: qñ deu꜠ facie ad faciẽ videbimus: q̃ eſt lux illuminatoꝝ: requies exercitatoꝝ: patria redeũtiu꜠: vita viuentiu꜠: corona vincentiu꜠. Jta ĩ mẽte mea quãdam imaginẽ illius ſũme trinitatis repio: ad q̃ ſũma꜠ trinitatẽ recolenda꜠: inſpiciendã: ac diligendã: vt eius recorder: in ea delecter: ꝛ eam ꝯtempler: totu꜠ id qḋ viuo deo referre. Mens imago dei eſt: in q̃ ſunt hec tria. ſ. memoria: intelligentia ꝛ voluntas. Memorie attribuimus omne qḋ ſcim⁹ ſ etiã ſi nõ inde cogitamus. Jntelligentie tribuim⁹ omne qḋ veꝝ cogitando inuenimus: qḋ etia꜠ memorie ꝯmẽdamus. Per memoriã patri ſimiles ſumus: p intelligentiã filio: Spiritui ſancto nihil tã ſimile ĩ nobis eſt ſicut volũtas vel amor ſiue dilectio que excellentior voluntate eſt. Dilectio donũ dei eſt: ita qḋ nullu꜠ hoc dono dei excellẽtius eſt. Dilectio nanq꜠ que ex deo ẽ: deus ẽ: ꝛ ꝓprie ſpiritusſanctus dr̃ p quẽ caritas dei diffuſa eſt in cordibus nr̃is: per que꜠ tota trinitas in nobis habitat.

¶ De miſeria exterioris hominis quantu꜠ ad eius originem: ꝯceptionem: natiuitatem: mortem: ꝛ ante diſtrictum iudicem preſentationem. Capitulum tertium.

Ecunduz exteriorez hoīez de parentibus illis venio: qui me fecerũt ante dãnatum ꝙ natũ. Peccatores peccatorem in peccato ſuo genuerunt: ⁊ de peccato nutrierũt. Miſeri miſeꝝ in hanc lucis miſeriaz induxerũt. Nihil ex eis habeo niſi miſeriaz ⁊ peccatũ: ⁊ corruptibile corpus hoc qđ geſto. Ad illos vero feſtino: qui morte corpis hinc exierunt. Cũ eoꝝ ſepulchra inſpicio: nihil inuenio in eis niſi cinerem ⁊ vermẽ ⁊ fetorem ⁊ horrorẽ. Qđ ego ſum ipſi fuerunt: ⁊ qđ ipſi ſunt ego ero. Quid ſum ego? Qđ de humore liqdo. Fui.n. in moneta ꝯceptionis de humano ſemine ꝯceptus. Deinde ſpuma illa coagulata modicuz creſcẽdo caro facta eſt. Poſtea plorans ⁊ eiulans traditus ſum huius mundi exilio. Et ecce iaz moriar plenus iniqtatibus ⁊ abominationibꝰ. Jamiaz preſentabor ante diſtrictum iudicem: de operibus meis rationem redditurus.

¶ De querulatione ſuꝑ venturo die iudicij: in quo libri ꝯſcientiaꝝ aperientur ⁊ omnia ſcelera cõmiſſa cũctis manifeſtabunt. Cap.iiij.

E mihi miſero cuz venerit dies illa iudicij ⁊ apti fuerint libri i.qbus oẽs mei conatus ⁊ cogitationes pñte dño

recitabunt. Tūc dimiſſo capite pre ↄfuſſione male ↄſcientie. in iudicio corā dn̄o ſtabo trepidus ꝛ anxius: vt pote ↄmemorans ſceleꝝ cō-miſſa meoꝝ. Et cū dicetur de me. Ecce hō ꝛ opa eius. tunc reducaꝫ an̄ oculos meos oīa peccata ꝛ delicta mea. Quadam nāqꝫ vi diuina fiet vt cuiqꝫ ſua opa bona vel mala cun-cta in memoriā reuocent. ꝛ vno mētis intuitu mira celeritate cernant. vt accuſet vel excuſet ↄſcientia cōſciam. atqꝫ ita ſimul ꝛ ſinguli oēs iudicētur. Judiciuꝫ faciet geſtoꝝ quiſqꝫ ſuoꝝ: Cūctaqꝫ cunctoꝝ. cunctis arcana patebunt. Nō. n. nunc ↄfiteri erubeſcimus. tunc oībus manifeſtabit. ꝛ qcqd hic diſſimulando palpa-mus. totū illic vindex flāma comburet. Jgniſ vbiqꝫ ferox ruptis regnabit habenis.

¶ Nō ōs tanto diſtrictius iudicat. ꝗto diutius negligētes ad emendationē expectat. ꝛ de redargutiōe noſtri q tādiu hic viuere deſideramus. vbi mala ꝗtidie creſcūt ꝛ hora mortis ignorat. De formidoloſa ꝗꝫ ac doloroſa aīe a corpe ſepatione ꝛ an̄ tribunal iudicis pductione. multiſqꝫ cauſis timorem. horrorem atqꝫ dolorem aggrauantibus. Capitulum. v.

Uantoqꝫ diutius nos expetat iudex vt emēdemus. tāto diſtrictius iudica

bit ſi neglexerimus. Cur ḡ tantoꝑe iſtaʒ vi-
taʒ deſideramus:in qua quãto amplius viui
mus:tãto plus peccamus:⁊ quanto vita ē lon
gioꝛ.tanto ē culpa numeroſioꝛ? Quotidie nã
qꝫ creſcunt mala.⁊ ſubtrahunt̄ bona. aſſidue
variatur homo ꝑ pꝛoſꝑa ⁊ aduerſa: ⁊ ignoꝛat
quando moꝛiatur. Sicut.n.ſtella in celo coꝛu
ſcans velocit̄ currit ⁊ repēte deficit.⁊ ſicut ſcin
tilla ignis ſubito extinguitur ⁊ in cinerē redi-
gitur:ſic cito finitam datur iſtam cerner̄ vitã.
Duʒ.n.libent̄ ac iocundiſſime moꝛatur hō
in mūdo iſto.diuqꝫ ſe victurum arbitratur.ac
multa in longa tꝑa diſponit agēda.ſubito ra-
pitur in moꝛtē.⁊ ex impꝛouiſo aufert̄ anima a
coꝛꝑe. Verūtamē cū magno metu magniſqꝫ
doloꝛibus ſeparat̄ aia a coꝛꝑe. Veniunt.n.
angeli aſſumer̄ illam.vt ꝑducant eam añ tri-
bunal iudicis metuēdi.Et tunc illa mēoꝛans
oꝑa ſua mala ⁊ peſſima q̄ die noctuqꝫ geſſit.
cōtremeſcit .⁊ q̄rit illa fuger̄ induciaſqꝫ peter̄
dicēs.Date mihi inducias vl' vnius hoꝛe ſpa
ciuʒ. Tunc quaſi loquētia ſimul eius oꝑa di
cent.Tu nos egiſti.oꝑa tua ſumus:non te de
ſeremus:ſʒ ſemꝑ tecuʒ erimus:tecuʒ perege-
mus ad iudiciuʒ.Vitijs qꝫ multis ⁊ multipli
cibus criminibus eam accuſabunt.Multaqꝫ
falſa teſtimonia aduerſus illam inuenient. q̄p

vnuʒ ad dānationēʒ eius poſſʒ ſufficere. De
mones vero terribili vultu ꝛ horribili aſpectu
eam terrebunt: ingētiqʒ furore eā ꝑſequent̄: ꝛ
ꝯprehendēt tāʒ terribilit̄ ꝙ horribilit̄: volen
tes eam retinere ꝛ poſſidere: niſi ſit q eripiat.
Tūc aīa inueniēs oculos clauſos ꝛ os: alioſ-
qʒ corꝑis ſenſus ꝑ quos ſolebat egredi ꝛ dele-
ctari in iſtis exterioribus reuertitur ad ſe: ꝛ vi
dens ſe ſolā ꝛ nudam: ingenti horrore ꝯcuſſa
deſꝑatione deficiet in ſe: ꝛ cadet ſub ſe. Et qꝛ
amore mūdi ꝛ voluptate carnis: dei amorem
dereliquerat: derelinq̄tur a deo miſera ī ho
ra tante neceſſitatis atqʒ demonibus tradet̄ ī
inferno trucianda. Sic aīa peccatoris in die
qua ignorat: ꝛ hora q̄ neſcit rapitur a morte.
ꝛ ſegregat̄ a corꝑe: ꝑgitqʒ miſerijs plena: tre
mens ac dolens: ꝛ cū nullam excuſationē ha-
beat ꝙ pro peccatis ſuis: poſſit obtēdere: cōta
beſcit: ꝛ ꝑtimeſcit ante deum apparere. In-
genti horrore ꝯcutitur: ꝛ multiplicibus cogi-
tationuʒ eſtibus agitatur: cum vrgēte ſolutiōe
carnis: ꝛ ſubductis e medio omibus: ſe ꝛ illuʒ
terminum cōſiderat cui appropinquat: ꝛ poſt
paululum hoc inuenit qđ in eternuʒ non pote
rit mutari. Conſiderat plane: eternus iudex
ꝙ diſtrictus veniat: ꝛ ante ſeueritateʒ tante iu
ſticie quas rationes vite ſue ponat. Si.n.cū-
cta oꝑa que intelligere potuit deuitauit: ven-

tura tamē corā districto iudice illa magis que in ſemetipſa nō intelligit ptimeſcit. Creſcit pauor cum cogitat ꝙ viaꝫ huius vite nequaꝗ̄ ſine culpa tranſire potuit: Nec hoc qdem qꝺ laudabiliter vixit: ſine aliquo reatu ē: ſi remota pietate iudicetur. Quis.n.ꝯſiderare valeat: ꝗ̄ta mala p momenta tempoꝝ ppetram⁹ ⁊ quāta bona facere negligimus? Sicut enī peccatū eſt perpertratio mali: ſic delictū ē deſertio boni. Grauis ſiquidem iactura ē: cuꝫ nec bona facimus: nec bona cogitamus: ſꝫ cor noſtrum p vana ⁊ inutilia deſinimus vagari.

Nimis.n.difficile eſt cor tepens ab illicita cogitatiōe obſeruare. Nimis etiam difficile eſt frequenter terrenas occupationes abſqꝫ peccatis adminiſtrare. Quapropter nullus ſemetipſuꝫ diiudicare ⁊ reprehendere pfecte pōt: ſed multis cogitationibus occupatus ſibimetipſi aliq̄ modo manet incognitus: vt oīno qꝺ tolerat neſciat: pp vrgēte exitu: maiori terretur metu: q2 ⁊ ſi illa que ſciuit nūꝗ̄ ſe preter miſiſſe meminit: formidat tamē ea q̄ neſcit.

De dignitate anime ⁊ eius cū carne pp ꝗ̄ ſupius cōiūcorata patitur tanta ſocietate. eiuſdemqꝫ carnis miſerijs ac vilitate. per ꝗ̄ ⁊ hō vanitati ſimilis ⁊ vilis factus ē. De ſuperbieqꝫ repreſſione ⁊ hoīs reprehenſiōe ob hoc ꝙ

carnem preponit aie:que tante preciositatis e̅ vt non niſi ſanguine chriſti redimi potuerit. pro qua ⁊ chriſtus animam ſuaꝫ dedit ⁊ ſe oc cidi permiſit. Capitulum Sextum.

a Nima inſignita dei imagine. decora ta ſimilitudine. diſponſata fide. dota ta ſpirituſancto. redempta ſanguine chriſti. deputata cum angelis. capax beatitu dinis. heres bonitatis rationis particeps. qd tibi cuꝫ carne vnde iſta pateris? Propter car nem aliena tibi peccata imputantur. et tue iu ſticie quaſi pan̄us me̅ſtruate reputantur. atqꝫ tuipſa ad nihilum es redacta. ⁊ quaſi nihiluꝫ vel inane reputata. Nihil aliud eſt caro: cuꝫ qua tibi tanta ſocietas eſt. niſi ſperma caro fa cta. fragili veſtita decore. ornata vilibus ⁊ varijs coloribus. Sed erit in proximo cada uer miſerum ⁊ putridum ⁊ cibus vermium.

Nam quantu̅cunqꝫ extollatur. ſemper ca ro eſt. Si diligenter conſideres quid per os ⁊ nares ceteroſqꝫ corpis meatus egrediatur. vi lius ſterquilinium nunq̄ vidiſti. Si ſingulas eius miſerias enumerare velis. q̄ ſit onerata peccatis. irretita vitijs pruriens ↄcupiſce̅tijs. occupata paſſionibus. polluta illuſionibus. ꝓ na ſemꝑ in maluꝫ. ⁊ in omne vitiuꝫ proclinis plenaꝫ omni ↄfuſione ⁊ ignominia inuenies.

Propter carne̅ homo vanitati ſimilis fact⁹

eſt. q2 ex illa vitium ꝯcupiſcentie traxit q̃ capti
uus tenetur. ⁊ incuruatur vt diligat vanitatẽ
⁊ iniquitatẽ operetur. Attende homo quid fui
ſti ante ortum. ⁊ quid es ab ortu vſqȝ ad occa
ſum. atqȝ quid eris poſt hanc vitam? Profe
cto fuiſti qđ non eras: poſtea de vili materia
factus. ⁊ in viliſſimo panno inuolutus. men-
ſtruali ſanguine in vtero materno fuiſti nutri
tus. tunica tua fuit pellis ſecundina. Sic indu
tus ⁊ ornatus veniſti ad nos. nec memor es q̃
vilis ſit origo tui. Forma. fauor populi. feruor
iuuenilis. opeſqȝ ſurripuere tibi noſcere quid
ſit homo. Nihil. n. aliud ẽ homo q̃ ſperma
fetidum. ſaccus ſtercorum. ⁊ cibus vermium.
Poſt hoĩem vermis. poſt vermẽ fetor ⁊ hor
ror. Sic in nõ hoĩem vertitur omnis homo.
Cur ergo ſupbis homo nõ attendẽs qđ fuiſti
vile ſemen ⁊ ſanguis coagulatus in vtero ma
tris. Deinde miſerijs huius vite expoſitus ⁊
peccatis. Poſtea vermis ⁊ cibus vermiũ fu-
turus in tumulo? Quid ſuperbis puluis ⁊ ci-
nis. cuius conceptio culpa. naſci miſeria. viue
re pena. mori anguſtia? Cur carnem tuam o
homo precioſis rebus impinguas ⁊ adornas
quã poſt paucos dies vermes deuorãturi ſũt
in ſepulchro. animã vero tuam non ornas bo
nis opibus. que deo ⁊ angelis eius preſentan
da eſt in celis? Quare animam tuaȝ vilipen

dis:⁊ ei carnē pꝛeponis? Dominam ancilla
ri:⁊ ancillam dominari:magna abuſio ē. To
tus ſiquidez mundus iſte ad vnus anime pꝛe
cium eſtimari non poteſt. Non.n.pꝛo toto
mundo deus animam ſuam daret:quam pꝛo
anima humana dedit. Sublimius eſt ergo
anime pꝛecium:que non niſi ſanguine chꝛiſti
redimi potuit. Quā ergo cōmutationem da
bis pꝛo anima tua: qui pꝛo nihilo das illam?
Nōne filius dei cuz eſſet in ſinu patris: a re
galibus ſedibus pꝛo ea deſcendit vt eam li-
beraret a poteſtate diaboli? Quā cum vidiſ-
ſet peccatoꝛum funibus irretitam:iam iamqꝫ
demonibus tradendam : vt moꝛte perpetua
damnaretur:fleuit ſuper illam:que ſe flere ne
ſciebat:nec ſolum fleuit ſed etiam ſe occidi ꝑ-
miſit:vt pꝛecio ſanguinis ſui eam redimeret.
Aſpice moꝛtalis: pꝛo te datur hoſtia talis.
Cur hō miraris : maioꝛ ne tu moꝛiaris. Te-
ſtes ſunt claui:per quos crimina laui. Moꝛtē
moꝛte domo:ne moꝛiaris homo.

¶ De admonitione hominis: vt agnoſcens
ꝙ nobilis ſit anima pꝛo q̄ chꝛiſtus tanta paſ-
ſus eſt:etiam ſeipſum affligat : neqꝫ attendat
qd caro ſed qd ſpiritus poſcat. Et de excuſa-
tionis eius efficaciſſima ꝯfutatiōe ꝑ alioꝝ exē
plum:moꝛtis certificationem:eternoꝝūqꝫ ſup

pliciorum et cruciatuum comminationem: cum summaria illorum explicatione. Capitulum. vij.

a Gnosce homo quam nobilis est anima tua et quam grauia fuerunt vulnera eius pro quibus necesse fuit christum dominum vulnerari. Si non essent hec ad mortem sempiternam: nunquam pro eorum remedio filius dei moreretur. Noli ergo vilipendere anime tue passionem: cum a tanta maiestate tantam vides exhiberi compassionem. Fudit ipse lachrimas pro te: laua et tu per singulas noctes lectum tuum cordis compunctione et lachrymarum assiduitate. Fudit ipse sanguinem suum pro tua redemptione: funde et tu tuum quotidiana corporis afflictione: quem si semel pro christo ponere non potes: saltem mitiori et longiori martyrio quodam pone. Noli attendere quid caro velit: sed quid spiritus poscat. Tunc enim gloriosus quis erit: cum ad dominum suum redierit: ita tamen si de corpore secum minime tulerit: et deterserit omne sordidum. Si vero dicis: Durus est hic sermo: non possum mundum spernere: et carnem meam odio habere? Dic mihi vbi sunt amatores mundi: qui ante pauca tempora nobiscum erant: nihil ex eis remansit: nisi cineres et vermes. Attende ergo diligenter quid sunt: et quid fuerunt. Homines fuerunt sicut tu: comederunt: biberunt: riserunt: duxerunt in bonis dies suos: et in pun-

cto ad inferna deſcenderunt. Hic caro eoꝛuꝫ vermibus: ⁊ illic anime eoꝝ ignibus deputantur. donec rurſus infelici collegio colligati ſempiternis inuoluantur incendijs. q hic ſocij fuerunt in vitijs. Una nāqꝫ pena īplicat nos vn⁹ amoꝛ ligat in crimine. Quid profuit illis inanis gloꝛia. breuis leticia. mundi potentia: carnis voluptas falſe diuitie. magna familia. ⁊ mala cōcupiſcentia? Ubi riſus. vbi iocus. vbi iactantia. vbi arrogantia? De tanta leticia quanta triſticia. poſt tantillam voluptatē tam grandis miſeria. de tanta exultatōe ceciderūt ī magnā miſeriā grandeꝫ ruinaꝫ. ⁊ magna toꝛmenta. Quicquid illis accidit tibi accidere poteſt quia homo es. homo de humo. limus de limo. De terra es ⁊ de terra viuis. ⁊ in terram reuerteris quando veniet dies vltima. q̄ ſubito veniet ⁊ foꝛſitan hodie erit. Certum eſt quia moꝛieris. ſed incertuꝫ eſt quando. aut quomodo. aut vbi. quoniaꝫ moꝛs vbiqꝫ te expectat. Tu quoqꝫ ſi ſapiens fueris. Ubiqꝫ eā expectabis. Si carnem ſequeris: in carne punieris. Si in carne delectaris. cruciaberis in carne. Si curioſas veſtes requiris. pꝛo oꝛnatu veſtium ſubter te ſternetur tinea: ⁊ operimentum tuum erunt vermes. Juſticia enim dei aliud iudicare non poteſt. niſi quod merētur opera noſtra. Qui enim plus diligit mū

dum q̄ deum. ſeculum q̄ clauſtrum. gulam quã abſtinentiam. luxuriam quã caſtitatem ſequitur diabolum. ⁊ ibit cum eo in ſupplicium eternum. Quis putas tunc meror erit. quis luctus. que triſtitia cum ſeperabuntur iniuſti a conſortio ſanctorum ⁊ a viſione dei. ⁊ tradẽtur in poteſtatem demonum. ⁊ ibunt cũ ipſis in ignem eternum. ibiq̄ȝ ſemper erunt ſine fine in luctu ⁊ gemitu. Procul quippe a beata patria paradiſi exulati cruciabuntur in gehenna perpetua. nunq̄ lucem viſuri. nunq̄ refrigerium adepturi. ſed per milia milium annorum in inferno cruciandi. nec vnq̄ inde liberandi. vbi nec qui torquet aliquando fatigatur. nec qui torquetur aliquãdo moritur. Sic eniȝ ignis ibi conſumit vt ſemper reſeruet. ſic tormenta aguntur vt ſemper renouentur. Juxta vero qualitatem culpe ſuſtinebit vnuſquiſqȝ penã gehenne. ⁊ ſimilis culpe rei ſuis ſimilibus iungentur cruciandi. Nil aliud audietur ibi. niſi fletus ⁊ planctus. gemitus ⁊ vlulatus. merores ⁊ ſtridores dentium. Nihilqȝ ibi videbitur niſi vermes ⁊ laruales facies tortorum atqȝ teterrima monſtra demonioruȝ. Vermes crudeles mordebunt intima cordis. Hinc dolor inde pauor. gemitus. ſtupor ⁊ timor horrenſ. Ardebũt miſeri in igne eterno in eternum ⁊ vltra. In carne cruciabũtur

per ignem. in ſpiritu per conſcientie vermez. Ibi erit dolor itolerabilis. fetor incomparabilis: timor horribilis: mors corpis et anime: ſine ſpe venie et miſericordie: ſic tamen moriētur vt ſemper viuant: et ſic viuent vt ſemp moriantur. Ita anima peccatoris aut in inferno pro peccatis cruciabitur: aut ꝯuerſa a peccatiſ in paradiſo pro bonis meritis collocabitur. Nunc ergo vnū e duobus eligamꝰ: aut ſemp cruciari cuz impijs: aut perpetualiter letari cū ſanctis. Bonum ſiquidem et malum: mors et vita ante nos ſunt poſita: vt ad qđ voluerimꝰ manuz extendamus. Sed ſi tormenta nō terrent nos: ſaltem premia inuitent.

¶ De ſūmaria ac dulciſſima eternoꝝ p̄miorum expoſitione: vt per hec ſaltem a deſiderijs carnis retrahamur: et ad amorem celeſtiū vbi ſpiritus perpetuo letari ac ſaciari poteſt: inuitemur. Capitulum Octauum.

p Remium eſt videre deum: viuere cū deo: eſſe in deo qui erit omnia in oībus: habere deuz: inherere deo qui ē ſummū bonum. Et vbi eſt ſummū bonū: ibi eſt ſumma felicitas: ſumma iocūditas: vera libertas: perfecta caritas: eterna ſecuritas: et ſecura eternitas. Ibi eſt vera leticia: plena ſciē

tia:omnis pulchritudo: ⁊ omnis beatitudo.
Eſt ibi pax:pietas:bonitas:lux:virtus: hone
ſtas. Gaudia:leticie:dulcedo : vita perhennis.
Gloria:laus requies:amor ⁊ ɔcordia dulcis.
Sic cum deo beatus homo erit in cuius con
ſcientia peccatū inuentū nō fuerit. Videbit
euꝫ ad voluntatē:habebit ad voluptatē:fruc-
tur ad iocunditatem. In eternitate vigebit:
In veritate fulgebit: In bonitate gaudebit.
Sic habebit pmanendi eternitatem: ſic co-
gnoſcendi facilitatem:⁊ requieſcendi felicitatē.
Ciuis ſiquidē erit illius ſancte ciuitatiſ:cuius
angeli ciues ſunt.deus pater tēpluꝫ.filius ei⁹
ſplendor.ſpiritusſanctus caritas. O ciuitas
celeſtis.māſio ſecura.patria totuꝫ ɔtinens qđ
delectat. Populus ſine murmure.incole qe
ti:hoīes nullā indigentiā hñtes: Quā glorio
ſa dicta ſunt de te ciuitas dei.ſicut letantium
oium habitatio eſt in te. Oēs letantur in leti
cia ⁊ exultatōe. Oēs delectanť de deo:cuius
aſpectus delectabilis.facies decora.eloquiuꝫ
dulce. Delectabilis ad videndum.ſuauis ad
habendū.dulcis ad pfruenduꝫ. Ipſe p ſe pla
cet.⁊ p ſe ſufficit ad meritū.ſufficit ad premiū
nec extra illum quicq̄ aliud queritur. q2 totū
in illo inuenitur quicqd deſiderať. Semp li
bet illum aſpicere.ſemp habere.ſemp in illo

delectari. ⁊ illo perfrui. In illo clarificatur
intellectus.⁊ purificatur affectus ad cognoſcē
dam ⁊ diligendā veritatē.⁊ hoc ē totū bonuꝫ
hois.cognoſcere.ſ.⁊ amar̄ creatorē ſuū. Que
ꝙ nos angit veſania vitioꝝ.ſitire abſinthium
mūdi huius.ſeqꝫ naufragiuꝫ vite labentis.pa
ti infortuniuꝫ impie tyrānidis.ferre dñium.⁊
nō magis ꝯuolare ad ſanctoꝝ felicitatem. ad
angeloꝝ ſocietatē.ad ſolēnitateꝫ ſupne leticie
⁊ ad iocunditatē ꝯtemplatiue vite.vt poſſimꝰ
introire i potētias dñi.⁊videre ſupabundāteſ
diuitias bonitatis eius. Ibi vacabimus ⁊ vi
debimus ꝙ dulcis eſt dñs.⁊ ꝙ magna multi
tudo dulcedis eius. Videbimus glorie deco
reꝫ.ſanctoꝝ ſplendorem.⁊ regie ptātis hono
rem. Cognoſcemus vtiqꝫ patris potentiā.fi-
lij ſapiam.ſpirituſſancti benigniſſimā clemen
tiaꝫ:⁊ ita habebimus noticiā illius ſūme trini
tatis. Nūc corpora per corpus videmus:ima
gines etiā corpoꝝ p ſpirituꝫ cernimus. tūc ve
ro ipſaꝫ veritatē puro mentis intuitu videbi-
mus. O beata viſio videre deū in ſeipſo.vi-
dere in nobis.⁊ nos in eo felici iocūditate ⁊ io
cunda felicitate. Quicqd deſiderabimus to
tuꝫ habebimus nihil amplius deſiderātes.⁊
quicqd videbimus amabimꝰ ipſo amore bea
ti. Beati inꝙ dulcedine amoris: ⁊ ſuauitate

ꝯtemplatiõis. Hec erit ſũma ꝯtemplationiſ.
hec erit ſũma illius felicitatis. qm̃ in ſuo puro
eſſe intelligetur ſincera diuinitas. Compꝛe
hendetur tunc incompꝛehẽſibilis trinitas pa
tebunt arcana diuinitatis. videbitur ⁊ amabi
tur deus. ⁊ hec viſio ⁊ dilectio totum coꝛ hoīs
implens ⁊ ſatians: tota erit illius beatitudiniſ
ꝯſũmatio. Una erit oīuꝫ lingua. iubilatio in=
defeſſa. vnus affectus. amoꝛ eternus. patebit
veritas. implebit caritas. ⁊ erit integra coꝛpis
⁊ anime ſocietas. Fulgebit ſicut ſol humani
tas gloꝛificata. qeta erit ⁊ concoꝛs carnis ⁊ ſpi
ritus ſanitas. Angeloꝛum ⁊ hominum vnum
erit gaudium. vnum colloquium. vnum conui
uium. Non languebit amoꝛ. nec liquefiet di
lectio: pꝛeſentibus omnibus bonis. nulla erit
afflictio dilatiõis. quoniã beatifica diuine ma
ieſtatis pꝛeſentia. omnibus erit omnia. ⁊ erit
cõmunis omniũ. omnipotentia. ſapientia. pax
iuſticia ⁊ intelligentia. Non erit in illa patria
diuerſitas linguaꝝ: ſed pacifica ⁊ concoꝛs con
coꝛdia moꝝ ⁊ affectuuꝫ. In toꝛrente illius vo
luptatis nihil appetet vltra cumulata ſacietas
tanta erit felicitas. Ibi ſiqdem erit cumuluſ
felicitatis. ſupereminens gloꝛia. ⁊ ſuperabun
dans leticia.

¶ De queſtiõe: Quis ad p̄dicta pꝛemia ꝯſe

quēnda ſit idoneus. ac reſponſione affirmāte ꝙ ad hec habiles ſint verus penitens. bonus obediēs. amabilis ſocius. ⁊ fidelis ſeruus. cū ſinguloꝝ deſcriptiōe ⁊ explanatiōe. Ca. ix.

Ed ad hec quis idoneus? Profecto verus penitēs. bonus obediens. amabilis ſocius. fidelis ſuus. Verus penitens eſt ſemꝑ in labore ⁊ dolore. dolet de p̄teritis. laborat ꝑ futuris cauendis. Uera ſiqdem penitentia eſt ſine intermiſſone tp̄is de preteritis malis dolere. Uerus penitens ſic plangit cōmiſſa vt non cōmittat plangenda. Irriſor nāqꝫ eſt ⁊ non verus penitens: q adhuc agit quod peniteat. Si ḡ vis verus penitens eſſe. ceſſa a peccato ⁊ amplius noli peccare. qm̄ inanis eſt penitentia quā ſequens coinquinat culpa. Bonus obediēs dat ſuuꝫ velle ⁊ ſuuꝫ nolle. vt poſſet dicere. Paratū cor meuꝫ deus. paratuꝫ cor meū. Paratuꝫ quecūqꝫ preceperis facere. paratuꝫ ad nutuꝫ tuū citius obedire. paratuꝫ tibi vacare. proximis miniſtrare. meipſum cuſtodire. ⁊ in celeſtium ꝯtemplatione requieſcere. Amabilis ſocius oībus eſt officioſus: ⁊ nulli oneroſus. Oibus eſt officioſus: qr deuotus ad deum: benignus ad proximum: ſobrius ad mundum: dn̄i ſeruus proximi ſocius: mundi dn̄s. Superiora hꝫ ad

gaudium: equalia ad ꝯfortiū: inferiora ad ſer
uitiū. Nulli eſt oneroſus: ſed inferiora redi
git ad vtilitatē̄ medioꝝ ⁊ ad honorē̄ ſupioꝝ
ſuperiora trahens: inferiora ſequens. ab illis
poſſeſſus. iſta poſſidens. Fidelis ſeruus eſt in
ꝯtemplatione dei: ⁊ cuſtodia ſui. Cuſtodie ꝗ
tue prius adhibe oēm diligentiā. Deinde in
telligens te nunꝗ̄ poſſe ſufficere ad cuſtodien
dam tuaꝫ induſtriaꝫ. diuinam implora clemē
tiaꝫ. Itēqꝫ ad ꝯtemplandam in te creatoris
tui volūtatē̄ bonam ⁊ beneplacentē atqꝫ pfe
ctam. angelicaꝫ exora tutelam. patrociniaqꝫ
oium ſanctoꝝ cum chriſto regnantiū ſuper te
roga. Curre p ſingulos. ſupplica ſingulis. ⁊ ſi
mul oībus clama. ⁊ dic. Miſeremini mei. mi
ſeremini mei ſaltem vos amici mei. Recipite
fugitiuū veſtrum: ſed fratuelem: ſed ꝯſangui
neum in ſanguine redemptoris. En pauper
ſtat ad hoſtiū clamat ⁊ pulſat. aperite pulſan
ti. ⁊ ꝯducite euꝫ ad regē̄. vt pſtratus corā eo
indicē ei oēs miſerias ⁊ neceſſitates quas pa-
tior. Ad extremum vero prelato tuo cor tuū
euꝫ oi progenie reconſigna. nulluꝫ in eo rema
neat peccatū qd nō pura ꝯfeſſione deleat. Je
ſuꝫ xp̄m etiaꝫ ſuper cor tuuꝫ pone ſicut ſigna
culum. Cū. n. xp̄s cordis oſtiū cuſtodit ⁊ cor
dis oſtiarius eſt. vt per illū ingrediātur ⁊ egre

diãtur oēs cordisfamilie: ꝯſequenter aſſiſtunt milia miliū angeloꝝ ad fores exterioꝝ ſenſuū excubantiū. Nec alienigena audet irrumpe terribiles illas acies propter oſtiarij reueren tiam ⁊ angelorum cuſtodiam.

¶ De curioſa ꝓprie vite exploratione: ⁊ per quotidianaꝫ diſcuſſionē examinatiōe modiqꝫ diſcutiēdi traditiōe. Et ad mutuā in orationi bus cōmemorationem habendam exhorta- tione atqꝫ perſuaſione. Capitulū Decimū.

Ntegritatis tue curioſus explorator vitā tuā q̄tidiana diſcuſſione exami- na. Attende diligēter q̄tuꝫ ꝓficias: vel q̄tuꝫ deficias: q̄lis ſis in moribus: ⁊ q̄lis i affectib⁹: q̄ ſimilis ſis deo vel q̄ diſſimilis: q̄ ꝓpe vel q̄ longe: nō locoꝝ interuallis: ſꝫ moꝝ affectibus. Stude cognoſcer̄ te: q: multo me lior ⁊ laudabilior es ſi te cognoſcis: q̄ ſi te ne glecto cognoſcereſ curſus ſideꝝ: vireſ herbaꝝ ꝯplexiōes hoīum: naturas aīaliuꝫ: ⁊ haberes oīum celeſtiuꝫ ⁊ terreſtriū ſcientiā. Redde ḡ te tibi: ⁊ ſi nō ſemꝑ aut ſepe: ſaltē iterdū. Re ge tuos affectus dirige actuſ: corrige exceſſus nihil in te maneat indiſciplinatū. Pone oēs trāſgreſſiones tuas ante oculos tuos. Statue te ante te tanq̄ ante aliū: ⁊ ſic temetipſuꝫ plā

ge. Plora iniqtates tuas ⁊ peccata:quibus
deuꝫ offendiſti. Indica ei miſerias tuas:oſtē-
de illi malicias aduerſariorum tuoꝝ. Cūqꝫ
te coram eo in lachrimis mactaueris: precor
te vt memor ſis mei. Ego.n.ex quo cognoui
te:in chriſto diligo te:⁊ illuc tui mentioneꝫ de
fero:vbi ⁊ illicita cogitatio ſuppliciuꝫ: ⁊ hone
ſta promeretur premiuꝫ. Ad altare nāqꝫ dñi
cum peccator ſto ſed ſacerdos tua me comitat̄
memoria. Tu vero mihi vicem reddes ſi me
amaueris ⁊ orationum tuaꝝ participeꝫ me fe
ceris:vbi cum recordatione tecum eſſe deſide
ro preſens:vbi pro te ⁊ tuis familiaribus pre
ces deuotas coram deo fundis. Nec mire-
ris ſi dixi preſens:quoniam ſi me amas:ideo
amas quia imago dei ſum : ita tibi preſens
ſum:vt tuipſe tibi. Quicquid.n.tu es ſubſtā
tialiter:hoc ego ſum. Imago.n.dei eſt omnis
anima rationalis:quoniam qui in ſe imaginē
dei querit tam proximum ꝙ ſe querit:⁊ q illā
in ſe querendo inuenit in omni homine ean-
dem cognoſcit. Viſio autem anime intellect⁹
eſt. Si ergo te vides me vides: qꝛ nihil aliud
ſum ꝙ tu. ⁊ ſi tu deum diligis me imaginem
dei diligis. ⁊ ego diligendo deum diligo te. ⁊
ita dum vnū querimus ⁊ ad vnuꝫ tendimus:
ſemper nobis inuicem preſentes ſumus. ſꝫ in

deo in quo nos diligimus.

¶ Quomodo intrās eccleſiā ad orandū ſiue pſallendū ſe pparare deūq3 laudare ⁊ glorificare debeat. Et ꝙ ſupernis ciuibus nihil magis ſpectare libeat: Nec aliquid ſummo regi iocundius exhiberi poſſit. Capitulum .xi.

c Um ad orandū ſiue ad pſallendum eccleſiā intraueris: fluctuantiū cogitationū tumultū exterius relinque: curāq3 exteriorū oiū penitus obliuiſcere: vt ſoli deo vacare poſſis. Fieri .n. nō pōt vt aliqñ cū deo loquatꝛ: q cū toto mundo ēt tacens fabulatur. Intende ḡ illi q intendit tibi: audi illū loquentē tibi: vt ipſe exaudiat te loquentē ſibi. Ita fiet, ſi diuinis laudibꝰ ſoluendis cū debita reuerentia ⁊ ſollicitudine aſſiſtas: ſi ſingula verba diuine ſcripture diligenter intēdas.

Nō ꝙ ego iſta faciā: dico: ſed ꝙ facere vellem: ⁊ non feciſſe penitet: ⁊ non facere piget.

Tu vero cui maior gratia conceſſa eſt votis ⁊ deuotis precibus pias aures dñi ad te flecte lachrimis ⁊ ſuſpirijs pro tuis exceſſibus illū clementer exora: atq3 ſpiritalibus canticis in oibus opibus ſuis illū lauda ⁊ glorifica. Nil .n. magis ſupnis ciuibus ſpectare libet: nil regi ſūmo iocundius exhibetur: ſicut ipſe teſtatꝛ: Sacrificium laudis honorificabit me.

¶ Quantam curam ⁊ ſollicitudinē ſuperni ciues de nobis habeant: quanto ve deſiderio aduentū noſtrū expectent: Nōq̄ nobis ad eos feſtinandū atq̄ currendū ſit: cū nō ſolum ipſi: ſed ⁊ creator eorū pater ⁊ filius ⁊ ſpiritusſanctus: totaq̄ celeſtis curia nos expectet: in qua cum magna leticia ſuſcipietur quicūq̄ ingi orationi ⁊ aſſidua cogitatione in illa conuerſatur. Capitulum.xij.

O Quā felix eſſes ſi ſpiritalibus oculis ſemel intueri poſſes quomō preueniunt principes coniuncti pſallentibus in medio iuuenculaꝝ tympaniſtriaꝝ: videres proculdubio qua cura: quo ve tripudio interſunt cātantibus: aſſiſtūt orantibus: aſſunt meditantibus: ſupſunt queſcentibus: ꝓuidentibꝰ atq̄ procurātibus preſunt. Diligunt qdem ſuos ↄciues ſupne ptātes: ⁊ pro his q̄ hereditatem capiunt ſalutis ſollicite ↄgaudent: ↄfortant: inſtruunt: protegunt: prouidentq̄ oībus mones in oībus. Ipſi.n. deſiderant aduentū noſtrum: qm̄ de nobis expectant ciuitatis ſue ruinas reſtaurari. Diligenter querūt ⁊ libēter audiunt bona de bonis. Sollicite diſcurrunt medij inter nos ⁊ deum: noſtros gemitꝰ ad eū fideliſſime deportātes: ipſiuſq̄ gratiā deuotiſſime reportantes. Nō dedignabunt

eſſe ſocij noſtri: q̇ iaȝ facti ſunt miniſtri noſtri.
Exultare eos fecimus qn̄ cōuerſi ſumus ad
penitentiam. Feſtinemus g̊ de nobis eoꝝ leti
ciam adimplere. Ue tibi quicūqȝ es: q deſi-
deras reuerti ad vomitum: redire ad lutū: pu
tas ne placatos habebis in iudicio: quos tan-
to ⁊ tā ſperato gaudio vis priuare? Exultaue
runt qn̄ venimus ad religioneȝ: tanq̄ ſup his
quos ab ipſa inferni porta cernerēt reuocari.
Quid vō nunc erit ſi ab ipſa paradiſi ianua
viderint redire ⁊ retrorſum abire eos qui iaȝ
alteꝝ pedem habent in celo? Naȝ ſi corpora
inferius corda ſurſum. Curramus g̊: nō paſ
ſibus corpis: ſed affectibus: ſed ſuſpirijs: ſed
deſiderijs: qm̄ non ſolum angeli: ſed angeloꝝ
creator nos expectat. Expectat nos deus pa-
ter tanq̄ filios ⁊ heredes: vt ꝯſtituat nos ſup
omnia bona ſua. Expectat nos dei filius tanq̄
fratres: ⁊ coheredes: vt fructum ſue natiuita-
tis ⁊ precium ſui ſanguinis offerat deo patri.
Expetat nos ſpiritusſanctus: ipſe ſiqdem eſt
bonitas ⁊ benignitas: in qua ab eterno prede
ſtinati ſumus. Nec dubium quin predeſtina-
tionem ſuaȝ adimplere velit. Ergo qr oīs ce
leſtis curia nos expectat ⁊ deſiderat: deſidere
mus eam quāto poſſumus deſiderio. Cum
magna nāqȝ ꝯfuſione ⁊ rubore ad illā pueni-

et:q̄ſquis eam vehementer videre nō deſide
rat. Quicūq3 vō iugi oratōe ⁊ aſſidua cogita
tione in illa ꝯuerſatur. ⁊ ſecurus hinc egredi-
tur. ⁊ cum magna leticia illic ſuſcipietur.

¶ Quod vbiq3 ⁊ frequenter ſit orandum:ac de effectu orationis noſtre. Quod etiam ſemper ⁊ vbiq3 de deo ſit cogitandum ⁊ in corde noſtro cenaculū xp̄o exhibendum.nobiſq3 ipſis velut templo dei vtenduz.queȝ ⁊ ſemꝑ ante oculos habere. ⁊ in oibus que agimus preſentem eſſe debemus agnoſcere. Capi.xiij.

Vbicunq3 ergo fueris intra temetipſum ora.ſi longe fueris ab oratorio. noli locum querere. quoniam tuipſe locus es. Si fueris in lecto aut ī alio loco.ora ⁊ ibi eſt templum. Frequenter orandu3 ⁊ flexo corpore mens eſt erigenda ad deum. Sicut.n.nullum eſt momentum quo homo non fruatur vel vtatur dei bonitate ⁊ miſericordia ſic nullum debet eſſe momentu3 quo eu3 preſentem non habeat in memoria. Sed dicis. Ego quotidie oro. ⁊ orationis mee nullu3 fructūm ſentio.ſed ſicut accedo ad illam ſic ⁊ recedo. ⁊ nemo mihi reſpondet.nemo mihi loqtur.nemo mihi quippiam donat.ſed incaſſu3 laboraſſe videor. Sic loquitur humana ſtul

ticia.nō attendens quid promittat veritas di
cens. Amen amen dico vobis quicquid oran
tes petitis. credite q2 accipietis.⁊ fiet vobis.
Noli ergo vilipendere orationem tuam:q̄ni
am ille ad quem oras non vilipendit eam: ſ3
anteq̄ egrediatur de ore tuo ipſe ea3 ſcribi iu
bet in libro ſuo. Et vnum e duobus indubi-
tanter ſperare debemus.quoniam aut dabit
nobis quod petimus.ant quod nouit eſſe vti-
lius. Cogita itaq3 de deo quicquid melius
potes.⁊ de te quicquid deterius vales. De
te vero ⁊ de illo amplius credere debes. quā
cogitare potes. Omne tēpus in quo de deo
non cogitas.hoc te computa perdidiſſe. Ois
quidem res aliena eſt a nobis. tempus tantū
noſtrum eſt. vaca ergo.⁊ vbicunq3 fueris.ibi
totus ⁊ tuus eſto. Noli te rebus tradere.ſ3
cōmodare. Quocūq3 loco conſiſtis cogitatio
nes tuas tracta.⁊ aliqd ſalutare in animo tuo
verſa. Omnis ſiquidem locus ad meditan-
dum eſt congruus. Tota ergo facultate ani-
mum colligens libere tecum habita: ⁊ in lati
tudine cordis tui deambulans.ibidem cena-
culum grande ſtratū chriſto exhibe. Mens
nāq3 ſapientis ſemper eſt apud deum. Illu3
ſemper ante oculos habere debemus.p que3
ſumus.viuimus ⁊ ſapimus. Ipſu3 nāq3 vt eſ

ſemus habemus auctorem. ipſum etiaꝫ vt ſa
pientes ſumus habemus doctorem: ⁊ vt bea
ti ſimus eterne ſuauitatis habemus largito-
rem. Et in hoc eius imaginem: hoc eſt illius
ſumme trinitatis: in nobis cognoſcimus. Nā
ſicut ille eſt ⁊ ſapiens eſt ⁊ bonus eſt: ſic ⁊ nos
pro modulo noſtro ⁊ ſumus ⁊ nos eſſe ſcimus
⁊ id eſſe ⁊ noſſe diligimus. Utere ergo teip-
ſo velut dei templo: propter illud quod in te
eſt ſimile deo. Honor ſiqdem ſūmus eſt deo:
illum venerari ⁊ imitari. Imitaris ſi pius es:
Templum enim ſanctum eſt deo mens pij:
⁊ altare optimum cor eius. Ueneraris ſi mi
ſericors es: ſicut ipſe omnibus miſericors eſt.
Hoſtia ſiquidem acceptabilis deo eſt: face-
re bonum omnibuſ pro deo. Fac omnia ſicut
filius dei: vt dignus ſis eo qui dignatus eſt te
vocare filium. In omnibus vero que agis:
deum eſſe preſentem cognoſce.

¶ De cautela atqꝫ cuſtodia nobiſ neceſſaria
ne deum offendamus qui ſemper ⁊ vbiqꝫ pre
ſens: cuncta que facimus cernit: cū quo ⁊ nos
ſemꝑ ſecuri ſumuſ ꝯtra inſidias diaboli: eo ꝙ
nō deſerit ſperātes in ſe: niſi prior deſeratur.
Quomodo etiam cor per cuius diſtractioneꝫ
deus deſeritur: ſit cuſtodiendum atqꝫ mun-
dandum. Capitulum. xiiij.

Aue ergo ne in eo q̄d male delectat
c vel viſio tua vel cogitatio tua demo-
retur nec dicas aut facias quod non
licet etiam ſi libet: nec aliquo ſigno vel facto
deum offendas.qui vbiq̄ʒ preſens cernit quic
quid facis. Magna cuſtodia neceſſaria eſt ti-
bi.quoniam omnia agis ante oculos iudicis
cuncta cernentis. Cuʒ illo tamen ſemper es
ſecurus.ſi talem te preparaueris.vt tecum eē
dignetur. Si tecum non eſt per gratiam.ad-
eſt tamen per vindictam.ſed ve tibi ſi ita tecū
eſt.immo ve tibi ſi ita tecum non adeſt. Illi
nāq̄ʒ iraſcitur deus.quem peccantem non fla
gellat. Nam queʒ hic flagellando non emē
dat:in futuro damnat. Certum eſt ꝙ mors
vbiq̄ʒ tibi minatur.diabolus vero vbiq̄ʒ inſi
diatur vt animam tuam rapiat quando egre-
dietur de corpore. Tu vero noli timere:quo
niam deus qui in te habitat.ſi tamen habitat
eripiet te a morte ⁊ a demone. Fidelis enim
ſocius eſt.nec deſerit ſperantes in ſe:niſi prior
ipſe deſeratur. Deſeritur autem cum cor per
inutiles ⁊ prauas cogitationes.vaga mēte diſ
trahitur. Idcirco omni ſollicitudine ⁊ cuſto
dia illud debes cuſtodire ⁊ tenerē.vt in illo d̄s
requieſcere poſſit. In omni quippe creatura
que ſub ſole ē mundanis vanitatibus occupa

tur. nihil humano corde ſublimius. nihil no-bilius. nihilq; deo ſimilius reperitur. quapropter nihil aliud querit a te niſi cor tuū. Mūda ergo illud per puram confeſſionem: ⁊ aſſiduam orationem. vt mundo corde deum videre poſſis per continuam dei circunſpectionem. In omni loco eſto ei ſubiectus ⁊ intentus. Compone mores tuos: vt ſis in te pacatus. Dilige oēs homines ⁊ omnibus te amabilem exhibe. vt ſis pacificus ⁊ dei filius. Sic eris bonus monachus. ſanctus humilis ⁊ rectus. ⁊ cum talis fueris memento mei.

¶ De increpatione ⁊ accuſatione ſuijpſius propter predictorum omiſſionē ⁊ negligentiam: maioremq; dilectionem lectionis quā orationis. De inſanie quoq; noſtre deteſtatione. dum cum domino maieſtatis in oratione loquētes: aures ab ipſo auertimꝰ. Ca. xv.

V E mihi qui iſta dico ⁊ non facio: ⁊ ſi aliquando facio non diu perſeuero. Iſta habeo in memoria: ⁊ non ſeruo in vita. habeo in ſermonibus. ⁊ non in moribus. Legem in corde ⁊ ore tota die rumino. ⁊ contraria legi facio. lego in ea de religione. ⁊ plus diligo lectionem ꝙ̄ orationem. Verūtamen nihil aliud docet me diuina ſcriptura.

21

nisi religionem amare: veritatem seruare: ca-
stitatem tenere: caritatem habere. Ego aūt
miser ⁊ miserabilis citius curro ad lectionē q̄
ad orationē: libētius volo legere q̄ missas au
scultare. Expectat me quandoq; aliquis vo
lens de necessitate sua loqui mihi: Ego vero
librum aliquem accipio: quem ille vel ille ha
bere vellet: lego in eo: ⁊ legendo in eo: amitto
caritatis fructus: pietatis affectus: compūctio
nis flexus: missaꝝ vtilitatem: celestium cōtem
plationem: qua nihil in hac vita dulcius senti
tur: nihil auidius sumitur: nihil ita mentez ab
amore mundi separat: nihil sic animum robo
rat contra temptationes: nihil ita hominem
excitat ⁊ adiuuat ad omne opus bonum ⁊ ad
omnem laborem. Miserere mei deus: quo
niam ibi plus pecco vbi peccata mea emenda
re debeo. In oratorio nanq; sepe dum oro nō
attendo quid dico. Ore qdem oro: sed men
tez foris vagantē orationis fructu priuo. Cor
pore sum interius: sed mente exterius: ⁊ ideo
perdo qd dico. Parum .n. prodest sola voce
cantare: sine cordis intentione. Propterea
magna peruersitas: immo magna insania est:
quando cum dn̄o maiestatis in oratione loqui
presumimus: ⁊ insensati aurem ab ipso auerti
mus: ⁊ nescio ad quas ineptas ⁊ inanes fabu-

las coꝛ cõuertimus. Magna quoqꝫ inſania eſt ⁊ grauiter vindicanda: cum viliſſimus pul uis loquentem ad ſe creatoꝛem vniuerſitatis audire dedignatur. Ineffabilis vero ē diui ne bonitatis dignatio: que quotidie conſpicit nos infelices aures auertentes: obturãtes coꝛ da: ⁊ nihilominus clamat ad nos dicens. Re dite preuaricatoꝛes ad coꝛ: vacate ⁊ videte q̄ niam ego ſum deus. Loquitur mihi deus in pſalmo: ⁊ ego illi: nec tamen cum pſalmuꝫ di co attẽdo cuius ſit pſalmus. Idcirco magnã iniuriam deo facio: cum illuꝫ precoꝛ vt preces meas exaudiat: quas ego q̄ fundo non audio.

Deprecoꝛ illum vt mihi intendat: ego vero nec mihi nec illi intendo: ſꝫ quod deterius eſt: immunda ⁊ inutilia in coꝛde verſando fetoꝛẽ hoꝛribilem eius aſpectibus ingero.

¶ De coꝛdis mutabilitate: inſtabilitate: in quietudine ⁊ vanitate: ac de ſalubri per dili gentem diſcuſſionem fragilitatiſqꝫ ſue cogni tionem atqꝫ veram confeſſionem remedio.

¶ Capitulum. xvi.

n Ihil eſt i me coꝛde meo fugatius: qd̄ quotiens me deſerit ⁊ per prauas co gitationes defluit: totiens deuꝫ offen dit. Coꝛ meum coꝛ vanum: vagum ⁊ inſtabi

le: dum ſuo ducitur arbitrio: diuino caret con
ſilio. In ſeipſo nō poteſt conſiſtere: ſed omni
mobili mobilius per īfinita diſtrahitur: ⁊ hac
illacqꝫ per innumera diſcurrit. Et dum per
diuerſa requiem querit: nec inuenit: in labore
miſerum ac vacuum a requie manet: ſibi non
concordat: a ſe diſſonat: a ſe reſilit: voluntates
alternat: conſilia mutat: noua edificat: vetera
deſtruit: deſtructa reedificat: ⁊ eademqꝫ iteruꝫ
atqꝫ iteruꝫ: alio ⁊ alio modo mutat ⁊ ordinat:
qꝛ vult ⁊ non vult: ⁊ nunꝙ in eodem ſtatu per
manet. Sicut enim molendinum voluitur:
velociter ⁊ nihil reſpuit. ſed quicquid imponi
tur molit. ſi autem nihil imponatur ſeipſuꝫ cō
ſumit. ſic cor meum ſemper eſt in motu. ⁊ nun
quā requieſcit. ſed ſiue dormiam ſiue vigilem
ſomniat ⁊ cogitat quicquid illi occurrit. Et ſi
cut molendinum arena ſi imponatur extermi
nat. pix inquinat: palea occupat: ſic cor meum
cogitatio amara turbat. immunda maculat.
vana inquietat ⁊ fatigat. Et ita cor meuꝫ dū
futurum non curat gaudium. nec diuinuꝫ que
rit auxilium. ab amore celeſtium elongatur. ⁊
in amore terreſtrium occupatur. Cūqꝫ elabi=
tur ab illis. ⁊ inuoluitur in iſtis. vanitas illud
recipit. curioſitas deducit. cupiditas allicit.
voluptas ſeducit. luxuria polluit. torquet inui

dia. turbat iracundia. cruciat triſticia. Sicqꝫ
miſeris caſibus. ſubiugatur omnibus vitijs.
Nam vnuꝫ deuꝫ q̄ ei ſufficere poterat dimiſit.
per multa diſpergitur: ⁊ huc ⁊ illuc querit vbi
quieſcere poſſit: ⁊ nihil inuenit qđ ei ſufficiat
donec ad ipſum redeat. A cogitatione in cogi
tationem deducitur. ⁊ per varias occupatio=
nes ⁊ affectiones variatur. vt ſaltem varieta=
te ipſarum rerum impleatur. quaꝝ qualitate
ſaciari nō poteſt. Sic labitur cordis miſeria
ſubtracta diuina gratia. Cūqꝫ ad ſe reuerti=
tur ⁊ diſcutit quid cogitauit: nihil repit qꝛ nō
opus fuit. ſed importuna cogitatio que cōpo=
nit de nihilo multa. Sic deniqꝫ decipit ima=
ginatio. quā demonum format illuſio. Im=
perat mihi deus. vt prebeam illi cor meum: ⁊
qꝛ imperanti deo non ſum obediens ⁊ ſubdi=
tus. mihi ſum rebellis ⁊ contrarius. vnde mi
hi ſubiugari non potero. donec illi fuero ſub=
ditus. mihiqꝫ ſeruiam nolens. qꝛ ei nolo ſer=
uire volens. Idcirco plura machinatur cor
meū vno momento q̄ oēs hoīes perficere poſ
ſent vno anno. Cū deo nō ſuꝫ vnitus. ⁊ ideo
in meipſo ſum diuiſus. Cuꝫ illo vero vniri nō
poſſum. niſi per caritatem. nec ſubijci niſi per
humilitateꝫ. nec vere humilis eſſe niſi per ve
ritatem. Expedit ergo vt in veritate me diſ

cutiam ⁊ cognoſcam ꝙ vilis ꝙ fragilis ⁊ ꝙ la-
bilis ſum. Deinde cum omnes miſerias me-
as cognouero. neceſſe eſt vt illi inheream per
quem ſum. ſine quo nihil ſum. ſine quo ad ip-
ſum redire ⁊ nihil facere poſſum. ⁊ quia a deo
peccando receſſi: niſi per veram confeſſionem
ad eum redire non poſſum.

¶ De recognitione negligentiaꝝ ⁊ defectu-
um cõmiſſoꝝ circa ea que ad veram ac de-
bitam confeſſionem exiguntur. Et ꝙ non ſuf
ficiat ſoli deo confiteri: quinimmo valde con-
ueniens ſaluberrimumqꝫ ſit vt ſacerdoti pec
cata per confeſſionem aperiantur. Cap. xvij.

f Ateri ergo opoꝛtet quod fatendū ẽ.
qꝛ nunꝙ̃ eo modo aut ea intentiõe ꝗ
peccaui. peccata confeſſus ſum. neqꝫ
oīum recoꝛdatus ſum. aut pꝛopter vetuſtateꝫ
aut pꝛopter multitudinem. Que autem con-
feſſus ſum. nõ pure confeſſus ſum pꝛopter tur
pitudinem. Confeſſionem etiam meam di-
uiſi. vt diuerſa diuerſis ſacerdotibus manife-
ſtarem. ⁊ ita venia carui. ad quam per partes
peruenire putaui. Execranda nãqꝫ fictio eſt
peccatum diuidere. ⁊ ſuperficietenꝰ radere. ⁊
non intrinſecus eradicare. Non. n. eſt vtilis
ꝯfeſſio niſi ſit in oꝛis veritate. ⁊ coꝛdis purita

re. Et vt tres ſunt q̄ teſtimoniuꝫ dant in celo.
pater ⁊ filius ⁊ ſpiritusſanctus. addamus tres
ſ. ſacerdoteꝫ. os ⁊ coꝛ. vt in oꝛe duoꝝ vel triū
teſtium ſtet omne verbum. Sed dicis. Suf
ficit mihi ſoli deo confiteri. quia ſacerdos ſine
eo a peccatis me ſoluere nō poteſt. At quod
nō ego ſed beatus Jacobus reſpondet dicēs:
Confitemini alterutruꝫ peccata veſtra. Cō
veniens nāqꝫ valde eſt vt nos qui deo peccan
do cōtumaces fuimus: penitēdo ſupplices ſa-
cerdotibus ⁊ miniſtris eius ſimus. Et homo
q̄ ad dei gratiam cōſeruādam mediatoꝛe egu
it: iam eā recuperare niſi ꝑ mediatoꝛē homi-
nē non poſſit. Gemat ergo ⁊ ſuſpiret ⁊ anxi-
us ꝓ peccato timeat ⁊ expaueſcat: ſollicitꝰ diſ
currat: auxiliatoꝛes ⁊ interceſſoꝛes querat: ꝓ-
ſternat ſe humiliter homini: qui hūiliter aſta-
re noluit creatoꝛi. Naꝫ ⁊ hoc ſaluberrimum
eſt: vt homo coꝛde peniteat: ⁊ oꝛe ſuum pecca
tum confiteatur: quatenus deus qui p̄us ad-
eſt per gratiā: coꝛ ad penitentiā cōpungat: de-
inde aſſit vt confitenti peccatoꝝ veniam tri-
buat. Quod ſi foꝛte peccator vere peniteat: ſꝫ
interueniente neceſſitatis articulo ad cōfeſſio
nem venire nō poſſit: cōfidenter credere debē
mus: ꝙ ſummus ſacerdos cōpleat in eo: quod
moꝛtalis nō potuit. Nam apud deū factum

conſtat qđ homo quidē vere voluit ſed nō va
luit adimplere: quia confeſſionem nō cōtem⸗
ptus excluſit: ſed impediuit neceſſitas.

¶ De multimoda ſuijpſius ⁊ accuſatione. ꝑ
peccatorum ⁊ vitiorū in tota vita ſua perpetra
torum ennarationem. Capitulum. xviij.

In capitulo vbi peccata mea emēda⸗
re debui. peccatis peccata addidi.
Cū de illis fui ꝓclamatus. aut aliquo
modo excuſaui. aut ex toto negaui. aut quod
deterius eſt defendi. ⁊ impatienter reſpondi.
Cū nullum ſit peccatum a quo nō ſim cōtami
natus aliquo modo. aut contaminari non poſ
ſim. iuſtum eſt vt remota omni occaſione emē
dationem promittam. vndecūq; aut a quocū
q; clamer: quatenus ſic liberari valeam a pec
cato ꝑpetrato vel perpetrando. Multitudi⸗
neȝ iniquitatum mearum expaueſcens. alio⸗
rum tranſgreſſiones reprehendere timui. ⁊
ideo mortis auctor extiti quia virus quod cla
mando expellere potui non expuli. Indi⸗
gnatus ſum aduerſus alios. qui me de vitijs
meis reprehēdebāt. ⁊ quos amare debui odi
ui. Illa que mihi nocebant vel diſplicebant
deſideraui vt non eſſent. Sciebam tamen qđ
in natura ſua erant bona. ⁊ a bono factore fa⸗

cta ſed ideo mihi nocebant. quia ego malus eraꝫ ⁊ male eiſ vtebar. Nihil eniꝫ mihi ꝯtrarium eſt niſi egoipſe: meū eſt quicqd mihi nocere poteſt: ⁊ egoipſe mihi ſum ſarcia. Optaui ēt vt deus peccata mea neſciret. aut punire nollet aut punire non poſſet. ⁊ ita volui deuꝫ eſſe inſipientem. iniuſtum ⁊ impotentem. qḋ ſi eſſet. deus non eſſet. Non eſt ſuperbia ſuper ſuperbiam meam. propterea longe a ſalute mea verba delictorum meorum. Suſpecta ſiquidem eſt deo ſuperbia. nec fieri poteſt vt cum eo in gratiam reuertatur. Diuerſum vtriqꝫ hoſpitium. neqꝫ in codeꝫ cohabitant animo. quibus non licuit cohabitare in celo. In celo nata eſt. ſed velut immemor qua via inde cecidit. illuc poſtea redire nō potuit. De aere. pluuia vel nimio calore vel frigore turbatus fui. contra deū iniqꝫ murmuraui. Omnia nāqꝫ que adverſum vite accepimus adverſuꝫ culpe conuertimus. Quapropter iuſtum eſt. vt qui in cunctis peccauimus. in cunctis feriamur. Sepe ad ſacrum myſterium vocem meam fregi: vt dulcius cantarem magiſqꝫ delectabar in vocis modulatione ꝙ in cordis compunctione. Deus vero cui nō abſconditur qcquid illicitum perpetratur. non querit vocis leuitatem. ſed cordis puritatem. Nam duꝫ

cantoꝛ populuꝫ mulcet ſuis vocibus. deuꝫ irri tat prauis moꝛibus. Licentiam loquendi vel aliquid faciendi ſepe nimia importunitate vel calliditate a prelatis meis extoꝛſi: non atten dens miſer quoniam ille ſe decipit qui aperte vel occulte ſatagit vt hoc ei pater ſpiritualis īiungat quod ipſe deſiderat. Acuꝫ: vel cultel lum: vel aliquid tale multotiens nimium de ſideraui: nec confeſſus ſum: qꝛ peccatū nō eſti mabam ꝑꝑ rei vilitateꝫ: verūtamen non mul tum diſtat quecūqꝫ ſubſtantia vilis vel precio ſa requiratur: dum equaliter ſit coꝛruptus re quirentis affectus. Non. n. cultellus vitiū eſt: ſed cultelli appetitus: neqꝫ aurum vitium eſt: ſed auri appetitus ſiue cupiditas. In laboꝛe non laboꝛaui quantum potui vel quantuꝫ de bui. In ſilentio etiaꝫ fui ocioſus: quod eſt ma ximum peccatum. In ſilentio nāqꝫ nemo ſic dꝫ eſſe ocioſus: vt in eodem ſilentio non cogi tet vtilitatem pꝛoximi: neqꝫ in opere ſic actuo ſus vt non requirat contemplationem dei.

Parum. n. pꝛoficit ſibi: q alteri non pꝛodeſt cuꝫ pōt. De vitijs meis me aliquotiens iacta ui: putans eſſe inſigne virtutis vbi erat lapſus criminis. De virtutibus etiam vitia feci. Iu ſtitia nāqꝫ dum ſuuꝫ modū excedit crudelita tis vitium gignit: ⁊ nimia pietas diſſolutionē

diſcipline parturit. Sic ſepe vitiū eſt: qd̾ v̾tus eē putat̄: ſicut r̄miſſa ſegnities mãſuetudo cre ditur: ꝛ pigricie vitium: qetis virtutez imitat̄.
Finxi me eſſe quod non eram: dixi me velle quod nolebam: aliud oꝛe dicebaz: ꝛ aliud coꝛ de volnebam: ꝛ ita ſub ouina ꝑelle vulpinam ꝯſcientiam abſcõdebaz. Uulpina plane ꝯſciē tia eſt tepida ꝯuerſatio: animalis cogitatio: fi- cta cõfeſſio: bꝛeuis ꝛ rara compunctio: obediē tia ſine deuotione: oꝛatio ſine intentiõe: lectio ſine edificatione: ſermo ſine circunſpectione.

¶ De ſpe impetrãde venie ꝑꝑ peccati cogni tionez: ꝛ ob id ampliori ſuiipſius accuſatione: diſcuſſione ꝛ repꝛehenſione. Capitulu3. xix.

O Quã dura ſunt mihi iſta que loquoꝛ qꝛ memetipſum loquendo ferio. Ue rũtamen qꝛ peccatoꝛem me nõ nego: ſꝫ peccatum meū cognoſco: erit foꝛtaſſe apud deuz pium iudicē impetratio venie: ipſa cogni tio culpe. Dicam ḡ dicam miſeriam meam: ſi foꝛte pietas ſua moueat ipſum. Dicam pec catum meum: qm̄ noticia peccati initiuz eſt ſa lutis. Magnam fero coꝛonam: ꝛ veſtez rotū- dam: regulam ſeruo ieiunioꝛū: ſtatutis pſallo hoꝛis: ſed coꝛ meum longe eſt a deo meo. Ex terioꝛez ſupficiem intuens: omnia mihi ſalua arbitroꝛ: non ſentiens vermē interioꝛem qui

interioꝛa mea coꝛrodit. Comederūt alieni ro
bur meum ⁊ ignoꝛaui: ⁊ ideo totus ꝑgens i ea
que foꝛis ſunt: ⁊ ignarus interioꝛum meoꝛuꝫ.
ſicut aqua effuſus ſum: ⁊ ad nihilum ſuꝫ reda
ctus. pꝛeteritoꝛuꝫ obliuiſcens. pꝛeſentia negli
gens. futura nō pꝛeuidens. Ingratus ſum ad
beneficia. pꝛonus ad mala. ⁊ tardus ad bona.
Si me nō inſpicio neſcio meipſum. ſi aūt me
inſpicio tolerare meipſum nō poſſum. qꝛ tan-
ta in me inuenio que digna ſunt repꝛehenſiōe
⁊ ꝯfuſiōe. Et quāto ſepius ⁊ ſubtilius me diſ
cutio. tanto plures abominatiōes in angulis
coꝛdis inuenio. Ex quo nāqꝫ peccare cepi. nū
ꝙ vnum diem ſine peccato tranſire potui. nec
adhuc peccare ceſſo. ſed de die in diem pecca
ta peccatis addo. ⁊ ea que ꝑ oculis habeo. nec
gemo. Erubeſcenda video nec erubeſco. do
lenda intueoꝛ nec doleo. quod ē moꝛtis ſignū
⁊ dānationis indicium. Membꝛum. n. qd do
loꝛem nō ſentit moꝛtuum eſt. ⁊ moꝛbus inſen
ſibilis eſt incurabilis. Leuis ſum ⁊ diſſolutus
nec meipſum coꝛrigo. ſed ad peccata que con
feſſus ſum quotidie redeo. nec caueo foueam
in quā vel ego cecidi vel alios caderē vidi. Cū
qꝫ ploꝛare ⁊ oꝛare deberem pꝛo malis que fe
ci. ⁊ bonis que facere neglexi. pꝛochdoloꝛ ver
ſum eſt mihi in contrarium. Nam tepui ⁊ fri

gui a feruoꝛe oꝛationis. ⁊ iam ſine ſenſu frigi-
dus remanſi. ⁊ ideo flere incipſum nõ poſſum
quoniam lachꝛymarum gratia receſſit a me.
Peccata mea celare non poſſum. qm̃ quocũ
qꝫ vado conſcientia mea eſt mecum. ſecũ poꝛ
tas quicquid in ea poſui. ſiue bonum ſiue ma-
lum. Seruat viuo. reſtituet defuncto depoſi-
tum quod ſeruandum accepit. Si male fece-
ro adeſt illa. ſi autem bene facere videoꝛ ⁊ ex-
inde extolloꝛ. adeſt iterum. Adeſt viuo. ſequi
tur moꝛtuum. vbiqꝫ mihi gloꝛia vel confuſio
inſeparabilis pꝛo qualitate depoſiti. Sic ſic i
domo pꝛopꝛia ⁊ a pꝛopꝛia familia habeo accu
ſatoꝛes: iudices ⁊ toꝛtoꝛes. Accuſat me ꝯſcië-
tia. teſtis eſt mẽoꝛia. ratio iudex. voluptas car
cer. timoꝛ toꝛtoꝛ. oblectamentum toꝛmentuꝫ.
Quotq̊t. n. fuerũt oblectamẽta mala. tot erũt
toꝛm̃ta. Nã inde puniẽur vñ delectabamur.

℃ De diuini adiutoꝛij inuocatione pp triuꝫ
pꝛincipaliuꝫ inimicoꝝ. coꝛpoꝛis videlicet. mũ
di ac diaboli circundationeꝫ. Capituluꝫ. xx.

Diuua me dñe deus meus. qm̃ ini-
a mici mei aïaꝫ meaꝫ circundederunt.
ſ. coꝛpus mundus ⁊ diabolus. Coꝛ
pus fugere non poſſum neqꝫ fugare. circũfer-
re illud neceſſe eſt. quoniaꝫ alligatuꝫ eſt mihi

perimere nõ licet. ſuſtentare cogor. Cuȝ vero illud impinguo: hoſteȝ meuȝ aduerſuȝ me nu trio. Si.n. multum comedo. ⁊ id robuſtũ fue rit. ſanitas ⁊ fortitudo eiuſ aduerſantur mihi. Mundus vero circũcinxit ⁊ obſedit me vn- diqȝ. ⁊ per quinqȝ ſenſus corpis mei. quaſi ꝑ portas ſagittis ſuis me vulnerat. ⁊ mors ītrat per feneſtras meas in aīaȝ meã. Reſpicit ocu lus ⁊ mentis ſenſuȝ auertit. Audit auris. ⁊ in tentioneȝ cordis flectit. Odoratus cogitatio neȝ īpedit. Os loquitur ⁊ fallit. Per tactuȝ vero ardor libidinis pro aliqua parua occaſio ne excitatur. ⁊ niſi ilico reſpuatur ⁊ expuatur. totuȝ corpus occupat ⁊ eſtuat.. vrit ⁊ incendit. Primo carneȝ modicuȝ titillat. deinde tur- pi delectatione mentem maculat. ⁊ ad extre- muȝ ꝑ conſenſum prauitatis menteȝ ſibi ſub iugat. Porro diabolus queȝ videre nõ poſ ſuȝ. et ideo minus cauere. tetendit arcuȝ ſuũ. ⁊ in eo parauit ſagittas ſuas vt ſagittet me. Narrauit vt abſconderet laqueos. ⁊ dixit qs videbit eos. Laqueos poſuit in auro ⁊ argen to. ⁊ in omnibus his quibus abutimur. cuȝ in illiſ male delectamur illaqueamur. Necqȝ ſo lum laqueum poſuit ſed ⁊ viſcuȝ. Viſcus eſt amor poſſeſſionis. affectus cognationis. cupi- ditas honoris ⁊ carnis voluptas. quibus ani-

ma inuiſcatur ⁊ irretitur: ne pennis cõtemplatiõis per plateas ſuper Hieruſalem poſſit volare. Sagitte diaboli ſunt ira: inuidia: luxuria ⁊c. quibus anima vulneratur. Et quis eſt ille: qui iacula eius ignea poſſet extinguere? Prochdolor his telis ſupaẗ ſepe fidelis aĩa.

De querela ſuper bellis temptamẽtis ac periculis vndiqꝫ occurrẽtibus. De proprijs etiam vniuſcuiuſqꝫ premiſſorum inimicorum ſuggeſtionibus: ſingularum qꝫ diſcretione: ⁊ diabolicarum ſuperatione. Capitulũ. xxi.

b Eu mihi quoniam vndiqꝫ bella mouentur: vndiqꝫ mihi tela volant: vndiqꝫ tẽptamenta: vndiqꝫ picula: quocũqꝫ me vertã nulla ſecuritas: ⁊ que me mulcent ⁊ moleſtant timeo. Eſuries ⁊ refectio: ſomnus ⁊ vigilie: labor ⁊ quies pugnant ꝯtra me. Non minus ſuſpectus eſt mihi iocus q̃ ira: multos ſiquidem iocando ſcandalizaui. Neqꝫ minus vereor proſpera quã aduerſa. Proſpera nanqꝫ ſuauitate ſua incautum me decipiunt. Aduerſa vero qꝛ aliquid amaritudinis in ſe habent: velut potiones amare ſuſpectum ⁊ timidum me faciunt. Magis timeo malum quod facio in abſcondito quã qͦd facio in aperto. Malum nanqꝫ qͦd nemo vi-

det:nemo reprehendit:⁊ vbi non timetur re-
prehenſor:ſecurius accedit temptator : faciliꝰ
perpetratur iniquitas. Nimiruꝫ vtrobiqꝫ bel
lum:vtrobiqꝫ periculum: vtrobiqꝫ timendū.
Et ſicut in hoſtili regione verſantibus: hac il
lacqꝫ circunſpiciendum eſt:⁊ ad omnem ſtre-
pitum circūagendi eſt ceruix. Caro ſuggerit
mihi mollia:mundus vana:diabolus amara.
Quotiens aliqua carnalis cogitatio mentem
meam importune pulſat:de cibo de potu : de
ſomno:ceteriſqꝫ ſimilibus ad curam carnis ꝑ
tinentibus:caro mihi loquitur. Cum vero
de ambitione ſeculi:de iactantia:de arrogan-
tia:cogitatio vana in corde meo verſatur : de
mundo eſt. Quando autem ad iracundiam:
ad iram : ad amaritudinem animi prouocor:
diabolica ſuggeſtio eſt:cui nō aliter ꝙ̄ ipſi dia
bolo reſiſtendum eſt:nec aliter ab ea cauendū
ꝙ̄ ab ipſa damnatione. Demonum eſt ma-
las ſuggeſtiones ingerere.noſtrum eſt illis nō
conſentire. Nam quotiens reſiſtimus : dia-
bolum ſuperamus.angelos letificamus. deū
honorificamꝰ. Ipſe.n.noſ hortatꝰ vt pugnemꝰ
adiuuat vt vincamus.certantes in bello ſpe
ctat:deficientes ſubleuat: vincentes coronat.

¶ De varia illorum inimicorum impugna-

tione ſingularíq; diaboli in adiutorio carnis confidentia atq; eiuſdē cū illo federatione: ⁊ de grandi impugnationis illorum periculo.

¶ Capitulum.xxij.

c Aro mea de luto eſt: ⁊ ideo lutoſas ⁊ voluptuoſas cogitationes ab illa habeo: vanas ⁊ curioſas de mūdo: a diabolo amaras ⁊ malicioſas. Iſti tres inimici me impugnāt ⁊ pſequuntur: nūc quidē aperte nunc vero occulte: ſemper autem malicioſe.

Diabolus vero plus confidit in adiutorio carnis: quoniam magis nocet domeſticus hoſtis. Illa vero ad ſubuerſionem meam cum illo fedus inijt: vtpote de peccato nata: ⁊ in peccato nutrita: vitijs corrupta in ipſa origine: ſ; multo amplius vitiata praua conſuetudine.

Hinc eſt ꝙ tam acriter concupiſcit aduerſus ſpiritum: ꝙ aſſidue murmurat ⁊ impatiens ē diſcipline. ꝙ illicita ſuggerit: nec obtemperat rationi. nec inhibetur vllo timore. Huic accedit. hanc adiuuat. hac vtitur ille tortuoſus ſerpens. hoſtis humani generis. cui nullum eſt aliud deſiderium. nullum negocium. nullum ſtudium. niſi perdere animas noſtras. Hic ē qui iugiter malum machinatur. argute loquitur. artificioſe ſuggerit. callide decipit. illicitos motus inſufflat. ⁊ venenatas cogitatio-

nes inflammat. Mouet bella: nutrit odia: in=
citat gulam: mouet libidinem: deſideria car=
nis inſtigat: peccati occaſiones parat: ⁊ mille
nocendi artibus corda hominum pulſare nõ
ceſſat. Hic eſt qui baculo noſtro nos cedit: ⁊
manus noſtras proprio cingulo ligat: vt caro
que data eſt nobis in adiutorium: fiat nobis ĩ
ruinam ⁊ ſcandalum. Grauis luctatio ⁊ grã
de periculum eſt contra domeſticum hoſtem
pugnare: maxime cum nos aduene ſimus ⁊ il
le ciuis. Ille ſuam inhabitat regionem: nos
exules ſumus ⁊ peregrini. Maximum quo=
qꝫ diſcrimen eſt aduerſus diabolice fraudis
aſtutias: tam crebros immo continuos ſuſtinere
conflictus: quem tam aſtutũ fecit non tã natu
ra ſubtilis: ꝙ lõga exercitatio malicie huius.

¶ De ereptione inimicorũ petitione: viteqꝫ
emendande promiſſione: ⁊ vt ad illam vitam
feſtinemus eãqꝫ amemus: vbi ſũma felicitas
⁊ omniũ deſiderabiliũ inexplicabilis abun
dantia: nullaqꝫ miſeria: ac cunctorũ ꝯtriſtabili
um ininterruptibilis ⁊ ꝑpetua abſentia: ꝯſola
toria pulcherrimaqꝫ exhortatione. Ca. xxiij.

e Eripe me de inimicis meis deus me
us: ⁊ ab his qui oderunt me: quoniã
confortati ſunt ſuper me. Ego autẽ

qui vſqȝ ad hunc diem contra me vixi: iam ꝑ
tuam gratiam mihi viuere incipiam. Sic.n.
viuere debemus vt cum corpus ceperit a ver
mibus deuorari in ſepulchro: anima letetur
cuȝ ſanctis in celo. Illuc ſpiritus dirigendus
eſt:ꝙ iturus eſt. Illuc feſtinare debemus: vbi
ſemꝑ viuamus ⁊ vbi nunꝙ amplius mori ti-
meamus. Si ſic amamus iſtam labileȝ vitā
⁊ caducam vbi cuȝ tanto labore viuimus: vbi
comedendo: bibendo: dormiendo vix neceſſi
tatibus carnis ſatiſfacimus: multomagis ama
re debemus eternam vitam vbi nulluȝ labo-
rem ſuſtinebimus: vbi ſemper ſūma iocundi-
tas: ſūma felicitas: ſūma libertas: ⁊ felix beati
tudo. vbi ſimiles erunt homines angelis dei:
⁊ fulgebunt iuſti ſicut ſol in regno patris eoꝝ.
Qualis putas tunc ſplendor animaruȝ erit:
quando ſolis ſplendorem habebit lux corpo-
rum? Nulla erit ibi triſtitia. nulla anguſtia.
nullus dolor. nullus timor. nullus labor. nul-
la mors: ſed perpetua ſanitas ſemper ibi per-
ſeuerabit. Non ſurget ibi macies. neqȝ car-
nis miſeria. nulla ibi egritudo. nulla omnino
neceſſitas. nō fames. non ſitis. non frigus. nō
eſtus. non laſſitudo ieiunij. neqȝ temptatio ini
mici. nec peccandi voluntas: nec delinquendi
facultas. ſȝ totum leticia. totum exultatio poſ

ſidet:homineſqꝫ angelis ſociati:ſine vlla car-
nis infirmitate imperpetuuꝫ manebunt. Ibi
erit iocunditas infinita:beatitudo ſempiterna
In qua qui ſemel ſuſcipitur ſemper retinetur.
Ibi eſt requies a laboribus:pax ab hoſtibus:
amenitas de nouitate:ſecuritas de eternitate
ſuauitas atqꝫ dulcedo de eterna dei viſione.
Et quis non illic vehementer habitare deſi-
deret propter pacem:propter amenitateꝫ:ꝑꝑ
eternitateꝫ:ꝛ propter dei viſionem? Nullus
ibi peregrinus:ſꝫ qcūqꝫ illic venire merebun
tur ſecuri in patria manebūt ſemꝑ leti.ꝛ ſem-
per ſatiati de viſione dei. Et quāto quis plus
hic obediens pro deo fuerit:tanto ibi amplio
rem mercedem ab eo recipiet. Et quanto am
plius deum amabit. tanto propius eum vide
bit:quem cernere ſitiuit.

¶ De reprehenſione hominis hic theſauri
zantis. De malicia qꝫ:neqcia ꝛ impugnatiōe
veteris hominis aduerſus nouuꝫ.atqꝫ illius
ꝑ debitā penā digna caſtigatione. Ca.xxiiij.

Dies hominis ſicut vmbra ſuꝑ terraꝫ
ꝛ nulla eſt mora temporis trāſeuntis
cum ſtare videtur. Cur ergo theſau
rizat hō in terra: cuꝫ ſine dilatione tranſeat ꝛ
illud quod colligitur ꝛ ipſe qui colligit. Et tu

homo quem fructuz expectas in mundo cuius fructus ruina eſt.cuius finis mors eſt. Utinaz ſaperes ⁊ intelligeres:ac nouiſſima ꝓuideres. Itez fili memorare nouiſſima tua.⁊ in eternū non peccabis. Scio quendam q̄ per multos annos tecuz vixit familiariter.ad menſaz tuā ſedit.cibuz de manu ſua ſumpſit:⁊ in ſinu tuo dormiuit.cuz voluit tecū colloquium habuit. hic iure hereditario ſeruus tuus eſt. ſed quia abeunte etate delicate nutriuiſti eum: ⁊ virge pepercisti:contumax effectus eſt.leuauit calcaneum ſuum ſuper caput tuum: ⁊ te in ſeruitutem redegit.⁊ tui crudeliter dominatur. Sed fortaſſis dices. Quis ē hic? Uetus homo tuus:qui conculcat ſpiritum tuum.qui pro nihilo habet terram deſiderabilem. qui ſola que carnis ſunt ſapit. Homo iſte a natiuitate cecus eſt:ſurdus ⁊ mutus.inueteratus diez malozuz.rebellis virtuti ⁊ veritati: inimicus crucis chriſti. deridet innocentem ⁊ tranſeuntez ſimpliciter.ambulat in magnis ⁊ in mirabilibus ſup ſe. Arrogātia eius eſt maior q̄ fortitudo. Nulluz timet.nullum reueretur. Dicit i inſipientia ſua.nō eſt deus. Tabeſcit bonis ⁊ malis paſcitur.imundis cogitationibus potit ⁊ nō fatigatur in illis.trāſgrediens vſq3 ad fines.diſpergit ⁊ diſſipat propria ſicut prodigus

cupit ⁊ rapit aliena ſicut auarus. turpitudinez
⁊ ignominiam congregat ſicut ſimulans ⁊ cal
lidus ꝓuocat iram dei. Hō iſte totus in pecca
tis natus eſt ⁊ ſic nutritus. amicus iniquitatis
filius mortis. vas ire in cōtumeliaz. aptus ad
interitum. Qui cuz talis ſit. enarrat iuſticias
dei. ⁊ aſſumit teſtamentum eius per os ſuum.
Odit diſciplinam. proijcit dñm poſt tergum
ſuum. Cum videt furem currit cum eo. ⁊ cum
adulteris portionem ſuam ponit: aduerſus fi-
lium matris ſue nutrit ſcandaluz. Sup̄ te etiā
theſaurizat iram in die ire. vult a te heredita-
tem tuam auferre: ⁊ deſup̄ terram memoriā
tuam tollere. Et tu tantam iniuriam non vin
dicas: ſed diſſimulas. neqȝ ei durum verbum
loqueris. neqȝ vultū iratum oſtendis. ſȝ blan
dienti tibi arrides: ludis cum illuſore. An ne
ſcis. qꝛ Iſmael eſt qui tecum ludit? Ludus
iſte nō eſt pueritie: neqȝ ſimplicitatis vel inno
centie. ſed eſt illuſio anime. ſed eſt perſecutio
⁊ mors. Jam te in foueam quā fecit precipita
uit. iam effeminatus. iaȝ iugo miſer ſeruitutis
preſſus. ſub pedibus eius miſerrime ⁊ viliter
conculcaris. O miſer ⁊ miſerabilis homo:
quis te liberabit de vinculo improperij huius?
Exurgat deus ⁊ cadat armatus iſte: cadat ⁊
cōteratur inimicus: id eſt: contemptor dei. cul

toꝛ ſui.amicus mundi.ſeruus diaboli. Quid tibi videtur? Si recte ſentis mecuꝫ dicis. Reus eſt moꝛtis crucifigatur. Noli ergo diſſimulare.noli differre.noli parcere. ſed audenter. feſtinanter.ardenter.inſtanter crucifige hominem illuꝫ:ſed cruce chꝛiſti in qua eſt ſalus ⁊ vita;ad quem ſi ex toto coꝛde clamauerit crucifixus tuus.audiet benigne reſpondeteꝫ. Hodie mecum eris in paradiſo.

¶ De ingenti pietatis ac miſericoꝛdie xp̄i ⁊ dei erga hominem cōmendatione.⁊ vt opera detur interne lectioni ad ſuijpſius cognitionē dei dilectionem.inimicoꝝ ſuperationeꝫ. atqꝫ eterne felicitatis conſecutionem. finali admonitione ⁊ libꝛi concluſione. Capitulum.xxv.

O Chꝛiſti pietas inopinata erat ſalus miſeri.ſed taꝫ gratuita eſt ⁊ pꝛobata dei dilectio:tam inopinata dei dignatio.tam ſtupenda dulcedo. tam inuicta manſuetudo.vt qui ad euꝫ clamauerit exaudiat illum. quoniam miſericoꝛs eſt. O quanta eſt miſericoꝛdia dei. quā ineffabilis eſt mutatio dextre excelſi. Heri erat in tenebꝛis.hodie ī ſplendoꝛe lucis. Heri in oꝛe leonis. hodie in manu mediatoꝛis. Heri in poꝛta inferni.hodie in delicijs paradiſi.Sed quid pꝛoſunt be

littere admonitionis niſi deleas de libro con ſciẽtie tue litteras mortis? Quid proſunt hec ſcripta ⁊ intellecta. niſi temetipſum legas ⁊ in telligas? Da ergo operam interne lectioni: vt legas ⁊ cognoſcas teipſum: vt legas ⁊ dili- gas deum: vt pugnes ⁊ vincas munduꝫ ⁊ oẽꝫ inimicuꝫ. quatenus labor tuus cõuertatur in requiem. luctus in gaudium. ⁊ poſt tenebras huius vite videas ortum ſurgentis aurore. vi deas etiam meridianum ſoleꝫ iuſticie. in quo ſponſum pariter cum ſponſa proſpicies. vnuꝫ eundemqꝫ dominum glorie. Qui cum patre ⁊ ſpirituſancto viuit ⁊ regnat per omnia ſecu- la ſeculorum. Amen.

Explicit Liber meditationuꝫ bea-
ti Bernardi. Anno. M.cccc.xcij.
Impreſſus Argeñ.

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

Sup[er] ... in ... sci Nicolai ...

N... carne sita ... terita tuta
Corporale ... fit pro ... sopita
Vite tancredus. comes eternu[m] sibi festis
Firmat ... donis. durant ... templa coloms

... ...

Juliano d[e] medici fu morto In s[an]cta liberata
a firencia In dominica a hore · 13 · adi · 26
aprille · | · 1478 ·

[illegible]

...no ... ne ferito ... pie ...

... ...

Alo... ~~...~~ dei ... deo ciel ... nen
maniel ... et p[ro]ucem ... pamelos ... gerda-
dona ani ... allo nome ... patre ... Jobilela ... fine
eth ... come amen ~~... deo gras~~ ... xpi
marie filiorum ... de domino ... Jesus aut ... trasiens
finire ... ... habire ... pax nobis ... tm
Semp[er] deo gras ... xps marie fil...

Ex. completo con 32 ff. innumer.